ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 105. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 8-го ЧЕРВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, JUNE 8, 1976 No. 105. VOL. LXXXIII

В ОБЛИЧЧІ СМЕРТЕЛЬНОЇ ЗАГРОЗИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЗАСНОВАНО ПОСТІЙНУ КОНФЕРЕНЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ В ГАРВАРДІ, ВІДБУТО ПЕРШУ ЗУСТРІЧ, ЗАПЛЯНОВАНО „БІЛУ КНИГУ" СОВЄТСЬКОГО НАРОДОВБИВСТВА

ПРОФ. Б. РОМАНЕНЧУК ОЧОЛИВ НОВОЗАСНОВАНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Кембридж, Масс. (І. Г.) — У днях 29 та 30 травня ц. р. відбулася тут в Гарварді подія великого значення: заснувалася Постійна Конференція Українських Студій (ПКУС), для плянованої співпраці усіх наукових сил Америки і Канади в ділянках українознавчих дослідів.

Біля сорока спеціялістів, від Альберти у північно-західній Канаді до Тексасу у південно-східніх ЗСА, зійшлися разом у приміщенні Українського Наукового Інституту для цієї справи. В зустрічі-конференції взяли участь:

Мотря Богатюк (Марія-Ріджайна-Коледж, Сиракюзи); Микола Богатюк, (Ле Мойн коледж, Сиракюзи); Віра Вількош (Стейтовий університет Боффало); Ася Гумецька (Мічиґенський університет, Анн Арбор); Володимир Жила (Тексаський Технологічний університет); Зенон Когут (університет Пенсильвенії); Михайло Калиновський (Альбертський університет, Канада); Роман Кухар (Форт Гейз Канзаський Стейт коледж); Василь Маркусь (університет Лойолі, Чікаґо); Лариса Онишкевич (Ратґерський університет); Марія Овчаренко (Східньо Іллінойський університет); Наталя Пазуняк (університет Пенсильвенії); Орися Прокопів (Калґарський університет, Канада); Богдан Романенчук (Ніяґарський університет); Іван Лисяк-Рудницький (університет Альберти, Канада;) Олександра Рудницька-Черненко (університет Альберти, Канада); Яр Славутич (університет Альберти, Канада); Володимир Смирнів (Мек Мастер університет, Канада); Андрій Турчин (університет Індіяни); Євген Федоренко (Ратґерський університет); Богдан Чопик (університет Юти); Мстислав Чорній (Стейтовий Університет в Бофало); Степан Чорній (коледж державного Університету в Брокпорті).

Із Гарварду взяли участь: Вава Вачинська, Григорій та Оксана Грабович, Люба Дика, Едвард Касинець, Уляна Климишин, П. Маґочі, Уляна Пасічник, Омелян Пріцак, Оксана Процик, Франко Сисин, Адріян Сливоцький, Богдан Струмінський, Иосиф Соверфі, Ярина Турко, ФКУ репрезентував інж. Богдан Тарнавський. Приявні були також студенти і докторанти, члени української Бостонської громади та гості.

Усіх приявних на сесіях було 40-60 осіб.

Проблеми Першої Зустрічі ПКУС були тематичні. Їх вибір був подиктований потребою відмітити століття русифікації України, при чому дві сесії були присвячені творчості Лесі Українки — символові цевмирущої майстерности українського слова. Власне більша частина творів Лесі Українки поставала як виклик царській заборони українства.

Тематика третьої сесії зосереджувалася на Емському указі та героїчні і новій русифікації.

Дня 29-го травня, о 2-ій годині по полудні, після привітання конференції директором Українського Наукового Інституту проф. Омеляном Пріцаком, почалася перша наукова сесія, якою проводив проф. Богдан Романенчук.

Професор Марія Овчаренко

(Закінчення на стор. 5-ій)

УПРАВА ПКУС НА РОКИ 1976/1977 — 1977/1978 (ОБРАНА 30 ТРАВНЯ 1976 Р.)

Голова ПКУС та відділу мови й літератури — проф. Богдан Романенчук (Ніяґарський університет); заступник голови відділу мови й літератури — проф. Ася Гумецька (Мічиґенський університет), секретар відділу мови й літератури — проф. Григорій Грабович (Гарвардський університет); голова відділу суспільних наук — проф. Микола Богатюк (Ле Мойн коледж); заступник голови відділу суспільних наук — буде кооптований окремо; секретар відділу наук — проф. Зенон Когут, (Пенсильвенський університет — УНІГУ); голова відділу біо-бібліографії — д-р Андрій Турчин (Університет Індіяни); заступник голови відділу біо-бібліографії — буде кооптований головою; секретар відділу біо-бібліографії — мґр Едвард Касинець (УНІГУ); канадський делеґат — проф. Іван Лисяк-Рудницький (Альбертський університет); координатор — директор УНІГУ.

РЕЗОЛЮЦІЯ, УХВАЛЕНА НА ПЕРШІЙ ЗУСТРІЧІ ПКУС-У

Постійна Конференція Українських Студій при Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету, що згуртувала професорів-українознавців З'єдинених Стейтів Америки та Канади, на своїй першій зустрічі в Гарварді дня 30 травня 1976 р. прийняла одноголосно таку резолюцію:

1. ПКУС визнає смертельною загрозою для існування українства насильно насаджувану на Україні — у століття заборони українства — штучну концепцію „Радянського народу — нової історичної спільноти людей"; ощя по суті середньовічна концепція не нова — її попередником була сумної пам'яти „державна нація" Миколи І з половини минулого століття.

2. У наслідок цієї поновленої версії старої колонізаційної політики в Україні, відбувається там перверсійна акція, в якій вперше в історії культурного людства наукові інституції країни заанґажовані не для розвитку національної науки, а для студій над тим, як викорінити усі прояви національної окремішности.

3. У почутті своєї відповідальности перед українською нацією та історією, ПКУС, як репрезентант українського інтелекту поза межами батьківщини, перебирає на себе ініціятиву в обороні окремішности української культури.

4. ПКУС звертається до дирекції Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету з пропозицією створити окрему студійну групу, призначену спеціяльно для пляннових дослідів над процесом теперішньої русифікації України, у складі десяти наукових співробітників, покликаних проводом ПКУС та дирекцією УНІГУ з кругів керівних українських учених.

5. Провід ПКУС-у та дирекція УНІГУ негайно покличуть тимчасову студійну групу для підготування до кінця ц. р. „Білої книги"; члени ПКУС-у перебрали на себе фінансування праці цієї студійної групи.

6. ПКУС звертається до всього зорганізованого українського громадянства З'єднаних Стейтів Америки та Канади із закликом перебрати на себе фінансування праці відділу для дослідів русифікації при УНІГУ.

7. Приявні члени ПКУС-у перестерігають українське громадянство, що теперішня загроза національної катастрофи таких розмірів, що для них треба змобілізувати навіть засоби на „чорну годину", бо ця „чорна година" саме тепер і прийшла.

Гарвард, дня 30 травня 1976 р., у століття ганебного Емського указу.

КІССІНДЖЕР ЗАКЛИКАЄ ДО ПОШАНУВАННЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Санто Домінґо, Домініканська Республіка. — Починаючи свої 8-денні відвідини Латинської Америки, державний секретар Генрі Кіссінджер у неділю, 6-го червня, закликав країни Західньої Півкулі шанувати людські права, заявляючи, що держави Нового Світу мають особливий обов'язок „піддержувати та поширювати міжнародні стандарти справедливости та волі". Промовляючи на полуденку, зорганізованому на його честь домініканським президентом Хоакіном Балаґвером, Кіссінджер сказав, що людські права мусять бути збережені в цій частині світу, де права індивідуальної особи відіграли таку важливу історичну ролю, бо якщо вони не будуть збережені тут, то будуть під загрозою в усіх інших частинах світу.

Промова Кіссінджера в Санто Домінґо була передсказником становища, яке він правдоподібно займатиме на конференції міністрів закордонних справ Організації Американських Держав (ОАД), яка вже минулої п'ятниці, 4-го червня, розпочалася в Сантіяґо, Чілє, і триватиме до 18-го червня і на яку Кіссінджер мав прибути в понеділок. Уже протягом перших двох днів конференції головною темою промов було питання людських прав. В п'ятницю голова чілійського військового уряду, генерал Авґусто Піношет Уґарте, заявив, що його уряд погоджується на створення цілком нової комісії людських справ при ОАД, але з дещо обмеженими повноваластями. Як відомо, теперішня комісія закидає чілійській хунті, як також урядам Куби, Бразилії, Гаїті, Нікараґуи, Параґваю та Уруґваю, що вони порушують людські права своїх громадян, зокрема політичних в'язнів. Ген. Піношет заявив, що теперішня комісія людських прав при ОАД „перекручує факти" відносно Чіле та заявив, що Куба, з допомогою Совєтського Союзу, поширює комунізм у Західній Півкулі. Він сказав, що жадна країна т. зв. „Третього світу" не може бути „невтральною" в обличчі „мілітарного експансіонізму та імперіялізму Совєтського Союзу" та закликав країни Південної Америки допомагати ЗСА боротися проти поширення комунізму.

Державний секретар Кіссінджер у промові в Санто Домінґо говорив не тільки про людські права, але також обіцяв, що ЗСА тісніше співпрацюватимуть з Південною Америкою в економічній ділянці, головно на відтинку торгівлі.

„Оттава Джорнал" помістила відкритого листа Комітету в Обороні Валентина Мороза

Оттава. — Старанням Комітету Оборони Валентина Мороза з Торонта газета „Оттава Джорнал" з четверга, 3-го червня, надрукувала відкритого листа до совєтських властей, в якому заявлено, що український історик Валентин Мороз „вже досить натерпівся", перебуваючи в совєтських тюрмах від 1970-го року, а раніше від 1965-го до 1968-го, та закликає совєтські власті звільнити Мороза. Цей відкритий лист підписало 90 канадських науковців, між ними президент Торонтонського університету д-р Еванс і д-р А. Н. Бирнс, президент МекМастер університету в Гамілтоні, Онтаріо.

Комітет рівночасно інформує, що в обороні В. Мороза, запротореного безвинно до тюрми, а тепер до Сербського Інституту психіятрії в Москві, масово наспівають телеграми до канадського прем'єра П'єра Е. Трудо, міністра закордонних справ Алена МекЕкена, як рівнож до Сербського інституту в Москві. Ці телеграми посилають канадські громадяни українського і неукраїнського походження, науковці, лікарі, психіятри тощо.

КАНАДСЬКА ПАЛАТА ГРОМАД ПРОГОЛОСУВАЛА РЕЗОЛЮЦІЮ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Торонто. — Комітет Оборони Валентина Мороза інформує, що в п'ятницю, 4-го червня, канадська Палата Громад одноголосно проголосувала резолюцію, яка закликає уряд прем'єр-міністра П'єра Е. Трудо інтервеніювати в обороні Мороза. Резолюцію вніс консервативний посол Павло Євчук, а співспонзором резолюції був посол Лінкольн Александер.

Посол Євчук вже раніше поінформував парляментаристів, що на Захід продісталася вістка, що ще 9-го травня український історик Валентин Мороз був перевезений з Владимирської тюрми до Інституту судово-психіятричної медицини ім. Сербського в Москві і повідомив, що 10-го червня совєтські психіятри мають видати свою „діягнозу". В порозумінні з проводами усіх канадських політичних партій посол Євчук вніс згадану резолюцію, в якій сказано, що Палата Громад висловлює надію, що такі справи, як справа Валентина Мороза, будуть в майбутньому полагоджувані совєтськими властями „згідно з принципами, які забезпечують людські права та підставові свободи, і згідно з іншими відповідними принципами, висловленими в остаточних актах Гельсінської Конференції".

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

МІЛІЦІЯ І ВЕЛИКДЕНЬ В КИЄВІ 1976

(УЦІС) В часі Великодня в Києві міліціонери весь час слідкували під православними церквами, а зокрема під катедральним храмом, щоб не допустити молодих до церковних Богослужень. Всіх, що входили до церкви, міліціонери затримували і саджали до поліційних вантажних автомашин. Таких задержано біля 200 осіб. Це переважно діти і комсомольці, які прийшли на Великдень помолитися Богу.

ЗАКРИТО ЦЕРКВУ

Церкву св. Петра і Павла на Личакові у Львові закрито і забито дошками. Вулиця Руська запущена, тут і там вікна повибивані, не зважаючи на те, що написи свідчать про історичне значення будинків.

ЧЕРГИ ЗА ХАРЧАМИ

Біля крамниць відновилися черги за харчами. Майже зникли з крамниць м'ясні продукти, люди купують хліб та інші товари, бо завтра їх може не стати. Трактування покупців, а особливо колгоспників, завідуючими крамниць — жалюгідні. „Нєт" і „Нє панімають" московські продавці в Україні застосовують її до туристів з різних країн. Коли тамошня людина припадково ввійде до крамниці „Каштана" в якій товари продаються лише за долари або іншу чужу валюту, її прямо брутально виганяють з крамниці для „упривілейованих".

ЗАСУДЖЕНО М. Д. ОЗЕРНОГО ТА І. Г. СТУЛКІВСЬКОГО

У квітні 1976 р. чотири дні у Тернопільському міському суді тривав процес над організаторами сґовітської секти — керівником групи педагогом М. Д. Озерним і І. Г. Стулківським. Головним свідком прокуратури була дружина Озерного — лікар обласної лікарні Клявдія Василівна Брагінцева. Вона на суді свідчила — „що свого часу її чоловік зійшовся з націоналістами, за що був ув'язнений. А повернувся в сім'ю свідком Єгови". Державний обвинувач Г. О. Перець зачитав повідомлення з Івано-Франківського міського суду таке: „За націоналістичну пропаганду серед дітей і дорослих населення М. Д. Озерний притягувався до кримінальної відповідальности згідно із ст. 62 КК УССР. Був позбавлений волі строком на шість років і відбував покарання у виправно-трудових колоніях суворого режиму".

При обшуку на квартирах Озерного і Стулківського знайдено блокноти з сґовітськими записами, фотоплівки з текстами „Вартової башти", магнітофонні стрічки.

„За антирадянську пропаганду Озерний та його помічник Стулківський притягнуті до судової відповідальности". Вирок: „Іменем УССР Тернопільський народний суд засудив: Михайла Озерного — до позбавлення волі строком на 5 років, Стулківського — до позбавлення волі строком на 3 роки".

Михайло Дмитрович Озерний, нар. 1929 р. в с. Верхнє Синьовидне, Сколівського р-ну, Львівської області, в селянській родині. Ріс без батька. У Львові закінчив вищу педагогічну освіту. З 1949-1952 р. служив в армії, 1954р. одружився з Клявдією Брагінцевою, по фаху лікар, батько двох дітей. Працював викладачем в середній школі на Івано-Франківщині. Вперше був заарештований наприкінці серпня 1965 р., а засуджений 7. 2. 1966 р. в Івано-Франківську на 6 років ув'язнення. Обвинувачували його тоді „за антирадянську націоналістичну пропаганду та агітацію", карався в Мордовських концтаборах. По відбутті строку був далі переслідуваний аж до наступного арешту.

АНТИРЕЛІГІЙНА ПРОПАГАНДА

У Львівському „музеї історії релігії та атеїзму" нещодавно перебудовано експозиційний відділ п. н. „Католицька церква на західно українських землях". З метою антирелігійної пропаганди і війни з віруючими розширено брудними ніби експонатами „Експансія католицької церкви" і „Боротьба проти католицизму на Україні". Завідуючим тим сектором у Львові є Михайло Косів.

ТРАГЕДІЯ

У Теребовлі, Тернопільської області, група юнаків, натрапивши на німецьку міну з Другої світової війни, що не розірвалася, почали її розбирати. Вислід: в сім'ї прийшло велике горе, не стало їхніх синів.

В Івано-Франківську, у п'ятиповерховому мешканевому будинку стався газовий вибух, у висліді чого згинуло багато людей, включно з дітьми.

Помер Михайло Жук, кол. підстаршина УПА, секретар 70-го Відділу УНС

Джерзі Сіті. — В п'ятницю, 4-го червня, помер тут після довшої недуги на 61-му році життя св. п. Михайло Жук, колишній підстаршина Української Повстанської Армії, відданий секретар 70-го Відділу Українського Народного Союзу, активний місцевий громадянин. Осиротив дружину Христину, доньку Марію з мужем Йосифом Самулкою, сина Михайла і внуків Йосифа та Христину Самулків.



Св. п. Михайло Жук

Покійний Михайло Жук народився у 1915 році в селі Биків, повіт Перемишль. Під час Другої світової війни він вступив в ряди Української Повстанської Армії, де під псевдом „Прикуй" був інструктором підстаршинської школи УПА, бунчужним сотні сотн. Хріна, учасником курення командира Рена під час переходу німецько-совєтського фронту, учасником великих боїв під Сколем та славних боїв сотні Хріна на Лемківщині, де загинув ген. Сверчевський. Бл. п. Михайло Жук — „Прикуй" був відзначений Хрестом Заслуги УПА та Хрестом Рейду УПА на Захід.

Після приїзду до ЗСА включився бл. п. Михайло Жук в українське політичне і громадське життя. Вже у 1950 році став членом УНСоюзу, 70-го Відділу, в якому став опісля секретарем та розумно вів справу УНСоюзу, дбав про збільшення його членства. Покійний був теж активним членом місцевого Відділу ООЧСУ, Т-ва колишніх Вояків УПА, Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦ та членом Ради Директорів місцевого УНДому.

Панахида за спокій душі Покійного була відправлена в місцевому похоронному заведенні Ковальчика в неділю 6-го червня. Відправив панахиду о. Зеновій Бачинський і о. Едвард Саган, а похоронне заведення не могло помістити всіх тих численних друзів Покійного з рядів колишніх вояків УПА та місцевих і позамісцевих громадян, які прийшли віддати останню прислугу св. п. Михайлові Жукові. Після панахиди прощав Покійного голова Т-ва кол. вояків УПА Михайло Ковальчин. Після прощального слова приявні на панахиді зі своїми прапорами численні друзі Покійного з УПА попрощали його піснею „Видиш, брате мій!".

Похорон бл. п. Михайла Жука відбувся в понеділок, 7-го червня.

ТРЕТІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У НЮ ДЖЕРЗІ — МАСИ НАРОДУ ОПЛЕСКУВАЛИ МОГУТНЮ АМЕРИКУ І БЕЗСМЕРТНУ УКРАЇНУ

Репортаж Леоніда Полтави

Гомдел, Н. Дж. — Чудове сонце, чудові люди і чудові таланти — так найкоротше можна схарактеризувати суботу, 5-го червня 1976 р., та подію, що відбулася тоді у Гарден Стейт Артс Центрі Ню Джерзі — Третій Український Фестиваль. Молода 200-літня Америка мала бути гордою за своїх громадян українського роду, а тисячоліття прекрасна Україна могла гордитися своїми синами і дочками, які й за океаном не забувають про свою Матір, про її долю й недолю.

Важливість Третього Українського Фестивалю була підкреслена не тільки старанною підготовою до нього Комітету на чолі з Зеноном Онуфриком, масовою присутністю народу (до 8 000 осіб), а й тим, що Сенат стейту Ню Джерзі проголосив, на внесок сенатора Гіркала, день 5-го червня стейтовим Днем Української Спадщини, а президент Дж. Форд передав учасникам фестивалю особистий привіт через свого асистента д-ра Мирона Куропася.

200-ліття Американської Держави і 100-ліття поселення українців на вільній Землі Вашінґтона, з його „новим і праведним законом", за який змагається сучасна Україна!.. На безмежному зеленому килимі довкола стейтового Мистецького Центру маси народу вітають ці річниці українськими і американськими прапорцями в руках, вишитими сорочками і блюзочками, щебетанням дітей. Сам під'їзд до місця фестивалю замаяний синьо-жовтими стрічечками, а тисячі приїжджих автами здалеку бачуть великий золотий Тризуб, що домінував того дня над закосиченою буйною зеленню місцевістю — Герб Нескореної України.

Програма цьогорічного свята української культури була ще більше різноманітною, ніж минулорічна. Як минулого року не все із запланованого вдалося здійснити (з технічних причин відпала показ прозірок н великому екрані), так і цього року не прибули деякі молодечі колективи, не відбувся показ фільмів з історії Українського Народного Союзу та „Щоб дзвони дзвонили" — про Осередок Консисторії УПЦеркви та Центру - пам'ятник у Бавнд Бруку, Н. Дж. Не так легко все охопити, бо йдеться про сотні, якщо не тисячі учасників, у тому багатьох дітей. Однак, Третій Український Фестиваль в загальному пройшов з точністю руху добре вимірюного годинника, викликав безліч спогадів, звоpушив красою української культури серця людей різних українських генерацій, а для багатьох американських гостей був відкриттям нового, захоплюючого своєю красою й талантами, світу — важливого сегменту молодої американської культури.

Спортовці, мистці, юні таланти

Вже зранку на безмежній парковій площі Мистецького Центру почали вливатись залізна ріка на колесах — сотні й сотні металевих авт і поважні автобуси, в тому навіть з далекої Канади. З голосників звучить українська музика й пісня.

Як на великому ярмарку, пані з різних організацій і товариств заповадливо розкладають свій „товар": запашні вареники в маслі, апетитні голубці та ін. страви і, здавалося, там не вистачило тільки галушок у казанах. Різні установи, товариства, організації обладнують свої станки, виставки, розкладають видання, і в тому місці над усім домінував портрет Нескореного Валентина Мороза, надаючи особливого тону цьому ювілейному святу Америки і України. Образотворчі мистці виставили сотні образів (багато з них під кінець дня помандрували до приватних галерій, до українських домів у різних кінцях Америки). Майстер емалії Константин Шонк - Русич з дружиною Олею заледве

(Закінчення на стор. 6-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рішальні правибори

Висліди президентських правиборів, які відбулися минулого вівтірка, 1-го червня, в Ровд Айленді, Південній Дакоті та Монтані, підтвердили, що жаден із кандидатів республіканських чи демократичних ще покищо не має запевнення, що він здобуде номінацію на Крайовій Конвенції одної чи другої партії.

Президент Джералд Форд програв двоє правиборів, а виграв одні, але здобув 28 нових делеґатів, а його суперник Роналд Ріґен тільки 11. Щодо демократичних кандидатів, то Джіммі Картер також виграв тільки одні правибори, але здобув 20 нових конвенційних делеґатів, сенатор Френк Чирч з Айдаго — 17, каліфорнійський губернатор Едмунд Бравн — 9, а конґресмен Моррис Юдалл з Арізони здобув тільки 7 нових делеґатів. Отже, висліди правиборів в цих трьох стейтах не мали великого впливу на те, хто остаточно буде президентським кандидатом Демократичної та Республіканської партій, бо кожний із кандидатів здобув порівняльно малу кількість нових конвенційних делеґатів.

Зовсім інша справа, коли йдеться про правибори, які відбуватимуться в цей вівторок, 8-го червня, в Каліфорнії, Огайо та Ню Джерзі. Поперше, це будуть останні правибори перед конвенціями обох партій, тобто, це буде завершення цілої правиборчої кампанії, яка охоплювала 30 стейтів. Подруге, в цих правиборах буде обрано 540 делеґатів на конвенцію Демократичної партії і 331 делеґат на республіканську конвенцію. Це поважні цифри і вони можуть мати вирішальний вплив на те, хто буде демократичним і республіканським кандидатами на президента у загальних виборах в листопаді цього року.

Якщо б колишній демократичний губернатор Джорджії, Джіммі Картер, наступного вівтірка здобув тільки 200 нових делеґатів, то на Крайову конвенцію прибуде із понад 1,250 запевненими делеґатами, а для номінації потрібно 1,505 делеґатів. В такому випадку Картер правдоподібно здобув би номінацію, бо навіть дорадники сенатора Гюберта Гомфрі, який не є „активним кандидатом", але можливим суперником Картера на Крайовій конвенції, заявили, що Гомфрі підтримав би кандидатуру, щоб не вводити роздору в Демократичну партію. Однак, дорадники Ґомфрі зазначили, що прихильники міннесотського сенатора і сам Ґомфрі підтримають Картера тільки тоді, якщо він вже на початку Конвенції матиме понад 1,200 запевнених делеґатів. Отже, правибора в Каліфорнії, Огайо та Ню Джерзі матимуть дуже важливий вплив на обрання демократичного кандидата на президента. Якщо Джіммі Картер в цих трьох правиборах не здобуде потрібної кількости делеґатів, то Крайова конвенція Демократичної партії може звернутися до сенатора Гомфрі, або навіть до каліфорнійського губернатора Бравна, чи сенатора Чирча з Айдаго, які в останніх кількох правиборах виявилися поважними конкурентами для Картера.

Щодо республіканських кандидатів, то якщо президент Форд виграє у правиборах в Огайо та Ню Джерзі, як передбачують політичні коментатори, а Роналд Ріґен у Каліфорнії, то Президент тоді матиме 940 конвенційних делеґатів, а Ріґен — 845. Хоча такий вислід щ ене запевнить президентові Фордові номінації на Крайовий Кочвенції, бо кандидат мусить мати 1,130 делеґатів, то все одно він матиме значну перевагу над Ріґеном.

Як бачимо, висліди правиборів в Каліфорнії, Огайо та Ню Джерзі, які відбудуться в цей вівторок, матимуть велике значення, бо мажуть бути вирішальним фактором щодо обрання демакратичного та республіканського кандидатів на президента ЗСА.

Бажають поширити „доктрину Брежнєва"

Виступаючи недавно на з'їзді Компартії Східньої Німеччини німецький генсек Еріх Гонекер, якого уважають найбільш льояльним слугою московського центру і звеличником теперішньої політики ЦК КПСС, як також прихильником так званої „мирної політики" генерального секретаря КПСС Леоніда Ілліча Брежнєва, бундючно заявляв, що Народна Республіка Німеччини готова запевнити „територіяльну інтеґральність" не тільки сателітним комуністичним країнам ,але також всім іншим народам - симпатикам соціялістичної системи, бо, на його думку, „доктрину Брежнєва" не тільки можна ,але й треба поширити на цілий світ, даючи, у випадку потреби чи загрози з боку „імперіялістичних агресорів", військову допомогу Кубі, Анґолі і іншим країнам, які бажають вдержати чи розбудувати в себе соціялістичну систему правління.

Пауль Вол, коментуючи у газеті „Кріщієн Саєнс Монітор" 5-годинну промову Гонекера, зацитував ще, для повноти образу, й слова міністра оборони Східньої Німеччини ген. Гайнца Гоффмана, який, наслідуючи свого шефа, заявляв, що „в останніх роках табір соціялізму виказав високий потенціял оборонної спроможности, що забезпечило мир не тільки для комуністичних, але також капіталістичних країн". Гоффман закінчив свою промову ось такими словами: „Маємо це, що є найбільш важне й основне, щоб осягнути намічені цілі — велику і добре кваліфіковану армію, модерну зброю, льояльних альянтів, як також мудрих і надійних політичних діячів".

Виглядає, отже, що Москва, використовуючи з'їзд німецької Компартії, у якому взяли участь численні представники комуністичних партій світу, як також заінтересування цим з'їздом закордонної преси, бажала сказати західньому світові, що вона й в будучому буде продовжувати свої авантюрницькі акції, які у совєтській інтерпретації називаються „визвольними війнами" і що московська мрія опанування світу шляхом пролетарських революцій і переворотів є нині більш актуальною, як вона була колинебудь перед тим.

Маючи це на увазі, Захід повинен бути готовий на всі можливі несподіванки, що йому можуть принести московські імперіялісти, для яких усі засоби для осягнення остаточної цілі є добрими.

ДВІ ЕВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ ПЕРЕД ВИБОРАМИ

Мюнхен (П. Ф.). — Італія вибиратиме новий парлямент 20 червня. В Західній Німеччині вибори відбудуться 3 жовтня. Політичні партії обох країн виготовили свої програми — список завдань, які вони хочуть виконати, коли їм удасться здобути перемогу в виборах і створити уряд.

У країнах, де діє двопартійна система (в З'єднаних Стейтах Америки або в Англії) виборцям легко вибрати, за кого голосувати. В Італії, де є багато партій, виборці мусять сушити собі голови, щоб вирішити, яка програма їм до смаку і за яку програму голосувати.

В Західній Німеччині виборцям легше рішати. Тут тільки три партії мають шанси здобути достатнє число виборців, щоб послати своїх представників у парлямент — соціял - демократична, ліберальна та християнсько - демократична разом із своєю „посестрою", Баварською християнсько-суспільною партією. Виборчий закон Німецької Федеративної Республіки дає право засідати в парляменті лише тим партіям, що здобули у виборах більше 5 відсотків з числа всіх голосуючих у тій або іншій окрузі. Цим способом не можуть дістатися до німецького парляменту кандидати дрібних партій, що не можуть перескочити п'ятипроцентової „греблі": комуністи (в Західній Німеччині є аж три компартії), фашисти, що називають себе „націонал - демократами" та інші). В Італії такого закону у виборах до парляменту немає, і там у виборців „рябіє в очах", бачивши численні програми різних партій. Якщо курс німецької політики після виборів 3 жовтня легко вгадати, бо, незалежно від перемоги конкуруючих партій, напрям закордонної та внутрішньої політики не зміниться в основі, то італійські вибори можуть принести великі несподіванки.

В Італії від кінця Другої світової війне на чолі уряду стоїть партія християнських демократів. Відомо, що довголітнє перебування при владі утомлює кожну партію, а часто й деморалізує її представників. „Кожна влада псує", — писав англійський політичний письменник Лорд Актон. Християнська демократія правила в державі в союзі з соціялістами, лібералами та республіканцями. Але згодом партія християнських демократів тратила голоси виборців, а число виборців, що голосували за противників християнсько - демократичної партії, росло. В суспільстві Італії поширилося недовір'я до провідної в уряді партії християнських демократів, яка покривала всякі зловживання в державному апараті, „непотизм" (поміч рідним і приятелям в урядовій службі) і подібне. Обіцяні реформи для забезпечення убогих людей працею, житлом, лікарською опікою тощо зосталися на папері.

Цю ситуацію використали комуністи. Поступово компартія побивала противників у виборах до міських і обласних рад. В таких містах як Фльоренція, Больонія, Неаполь на чолі самоврядування стоять комуністи. Вибори до обласних рад 1975 року дали комуністам багато нових виборців, так що компартія майже догнала голосами виборців християнську демократію.

Однак ці успіхи не дають комуністам шансів захопити владу в Італії. Щоб дійти до влади, італійська компартія висунула проєкт „історичної угоди" (компроміс) з християнською демократією, мовляв, дві найбільші партії в союзі можуть разом вивести Італію з біди й господарської руїни.

Християнські демократи відмовляються творити коаліційний уряд з комуністами. Тому компартія надіється після перемоги на виборах 20 червня створити уряд з іншими партіями, в першу чергу з партією соціялістів на чолі з Де Мартіно.

Соціял - демократична партія колишнього президента республіки Сараґати виступає рішуче проти участи комуністів в уряді, головно з уваги на закордонну політику. Адже як Італія належить до НАТО, і італійські комуністичні міністри мали б інформації про збройні сили цієї організації. У внутрішній політиці італійські комуністи не могли б діяти за прикладом „генеральної лінії" Сталіна. Націоналізація промисловости й торгівлі, колективізація сільського господарства привела б Італію до руїни. Від таких „реформ" не поздоровилось би й туристиці, яка приносить великі доходи італійському господарству. Чи вождь компартії Берлінґер піде стежкою, яку протоптала Москва, чи знайде свій „шлях до соціялізму"? Трудно бути в політиці пророком. Можна сказати одно: спроби комуністів накинути Італії московський „модель" викликала б у цій країні господарське безладдя й громадянську війну. Цього не хоче вільний світ і, можливо, бояться теж італійські комуністи.

В Західній Німеччині вже сім років при владі стоїть коаліція соціял - демократів та лібералів. Християнські демократи, що мали владу в руках до 1969, надіються на перемогу у виборах 3 жовтня. Ліберальна партія на з'їзді 30 червня 1976 р. у Фрайбурзі вирішила, що після перемоги у виборах буде й надалі творити коаліційний уряд з соціял-демократами.

Шанси обох противників у виборах — урядової коаліції та християнських демократів — мабуть рівні. Тому християнські демократи у виборчій пропаґанді й аґітації натиск кладуть на почування громадян, лякають їх небезпеками — внутрішніми й зовнішніми: примарою безробіття, дороженечею, рухом анархістів, хоч число безробіття у Німеччині зменшується і вартість грошей знизилася дуже мало, а злочинство політичне не має виглядів на успіх.

Але християнські демократи знайшли ще одно „опудало": соціялізм. Тому їхній передвиборчий клич: „Свобода або соціялізм". Соціялізмом вони називають той режим, що панує в Совєтському Вьоці, і приписують урядові соціял-демократів і лібералів намір завести у Західній Німеччині совєтські порядки...

Само собою зрозуміло, ця пропаганда мілко плаває: бо коли соціял - демократи й ліберали, що керують державою 7 років ,не пішли за московським „соціялізмом", то чому б вони завели в Німеччині сталінський режим, який відгородив східню частину Німеччини мурами і замінованими полями?

Обітниці християнських демократів, мовляв, вони говоритимуть з Москвою „рішучим тоном" не можна прийняти за чисту монету. І за влади Аденауера не було можливости знищити совєтський мур у Берліні, бо надто велика загроза була з Москви, і західні великодержави на той мур „махнули рукою: аби лихо-тихо!

Поки ведеться виборча пропаганда, Західня Німеччина розвиває торгівлю з Москвою і стала головною постачальницею товарів для СССР. Брежнєв це підкреслив у недавньому проголошенні на адресу Німецької Федеративної Республіки і висловив надію на мирне співжиття.

Любов Коленська

ЗАМІСТЬ РЕЛІГІЇ...

У травневому числі газети „Молодь України", автор статі „Обряди майбутнього" І. Голодненко, бригадир комсомольської — молодіжної бригади колгоспу „Родіна", посильно пошукує розв'язки, що саме дати українському народові в заміну за релігійні обряди. Значить, що протягом 55-річної завзятої атеїстичної пропаганди совєтському „начальству" досі не вдалося знищити релігійних почувань серед народу, переданих з покоління в покоління та тісно пов'язаних з нашими традиціями, деякі з яких сягають ще поганських часів. І автор Голодненко стверджує у своїй статті, що хоча „соціялістичні обряди несуть у собі великий атеїстичний заряд", то по селах, не зважаючи на те, що силоміць стараються вводити пісні „радянського народу" і цілі безрелігійні обряди, люди цупко тримаються давніх традицій і релігії.

Далі автор статті пише, що найкраща зброя в боротьбі проти релігійних „пережитків" це — введення нових „сімейних торжеств і масових радянських свят, обрядів". Народові, на думку автора, треба дати якийсь життьовий зміст і це приведе до „витіснення релігійних пережитків" навіть ще сьогодні віруючих людей. Основне виповнити кожне торжество „справді соціялістичним змістом" і гармонійно поєднувати традиції із сучасною культурою. Бо „тільки за цих умов свято досягне мети — зміцнюватиме віру людини в свої сили й підноситиме її як творця, утверджуватиме в житті працю, красу, щастя і радість". Таких „торжеств", що вже стали „соціялістичною традицією" —безліч. Це: походи місцями „революційної, бойової і трудової слави радянського народу", „тижні пам'яти героїв", зустрічі з ветеранами партії, комсомолу тощо. Щотижня проводиться у районі та по селах „свято серпа і молота", „свято пісні", „свято назви колгоспу", „свято льонаря", зліт ветеранів, зліт матерів, сини яких служать в армії, зліт „переможців соціялістичного змагання", вечори - портрети передовиків виробництва, вечори трудових династій, вечори вшанування орденоносців, свято героїв війни і праці, злет учасників „великої Вітчизняної війни", злет молодих виборців, злет допризивників, вечори дружби народів і ціла низка інших.

Бумеранґом повертаються слова совєтських пропаґандистів, що „релігія — це опій народу"; якраз ці ж „торжества є нічим як „опієм народу" і безкольоритним ерзацом, який в ніякий спосіб і ніколи не заступить тієї містики і краси, тієї оригінальности, що їх мають в собі прадавні народні святкування і релігійні традиції. Тому й для кожного ясна тут програ совєтських антирелігійних пропаґандистів.

Хоча не радо, одначе І. Голодненкові приходиться ствердити, що „все ж релігійні пережитки в свідомості людей вельми живучі. І часто пов'язані вони переважно з дотриманням сімейно побутових обрядів". В пошукуванні розв'язки, автор знаходить, мовляв, нову концепцію і передав її читачеві: „Безперечно, найважливішим знаряддям протидії впливові релігій є створення красивих за формою, глибоких за змістом і далекосяжних за дією громадянських, безрелігійних обрядів, пов'язаних з народженням людини, одруженням, проводами близьких в далеку путь". Немов би то „звільнені від містики і архаїзму, нові обряди витісняють релігійні пережитки із свідомости людей". Описуючи всі „пишності" совєтського вінчання, автор заплутується у лябіринті неймовірної забріханости. Бож, мовляв, не зважаючи на всю вишуканість церковного шлюбу — він сумний, не дозволено ж бо друзям молодят і їхнім батькам бути під час шлюбу в церкві. У цій вигадці — „перескочити" автора, навряд чи можливо. Зате з яким захопленням розповідає він про незвичайні традиції, поза церквою. „Яка прекрасна хви-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Василь Симоненко. ГРАНІТНІ ОБЕЛІСКИ. Вибір, переклад і пояснення Андрія М. Фр.-Чировського. Порівняльні тексти.

Vasyl Symonenko. GRANITE OBELISKS. Selected, translated and annotated by Andriy M. Fr.-Chirovsky. Parallel text edition. Illustration and cover desing by Motrya Chodnovska. „Свобода", Джерзі Сити", 1976, ст. 143. Портрет Симоненка — Едвіна Гаваса.

Перед нами розкішно видана збірка творів відомого поета шістдесятника Василя Симоненка (1935-1963) з прекрасними ілюстраціями Мотрі Ходновської та з її обкладинкою. В книжці маємо порівняльні тексти українські й англійські ,тому однотисячний наклад може бути в короткому часі вичерпаний.

Молодий перекладач (нар. 1956) дбайливо виконав свою працю редактора. Він вибрав найцікавіші твори Симоненка і дав потрібні пояснення та коротку аналізу творів Симоненка (ст. 13-17) і його життєпис (ст. 141).

А. Чировський переклав 26 поезій Симоненка, 5 його оповідань та його щоденник з 1962 до 1963 року.

Симоненко чекав на появу в українській літературі „нового Шевченка або Франка". А Чировський вірно уважає, що Симоненко був саме тим поетом, який гідно міг би був стати „новим Тарасом", якби був довше прожив. Та так не сталося, бо російський окупант, пізнавши силу Симоненкового слова, подбав про те, щоб талановитий і безстрашний поет відійшов у вічність у 28-му році життя. В шпиталі аґенти НКВД подбали про відповідні інъєкції. Треба подивляти молодого поета, який писав про те, що „на цвинтарі розстріляних ілюзій уже немає місця для могил", і

Коли б усі одурені
прозріли,
Коли б усі убиті ожили,
То небо, від проклььонів
посіріле,
Напевне б репнуло від
сорому й хули.

Всі знають популярні слова з поезії „Лебеді материнства" про те, що

Можна вибирати друзів
і дружину,
Вибрати не можна тільки
Батьківщину.

Московський окупант не міг терпіти довше поета, який, як колись Т. Шевченко, жив тільки для України:

Україно, ти моя молитва,
Ти моя розпука вікова...
Громотить над світом
люта битва
За твоє життя, твої права.

Ради тебе перли в душі
сію.
Ради тебе мислю і творю.
Хай мовчать Америки
й Росії,
Коли я з тобою говорю.

Можна наводити більше сильних зразків могутнього слова поета, який сам відчував свою силу:

Не стала навколішки
гордість моя,
Лініво тяглася отара
хвилин.
На світі безліч таких, як я,
Але я, — їй Богу, один.

Та ми цього не робимо, бо гадаємо, що читачі цих стрічок подбають, щоб в цілості прочитати твори В. Симоненка. „Гранітні обеліски" будуть прикрасою в кожнім домі, бо вони на це заслуговують і змістом і гарним оформленням.

Симоненкові слова, як колись Шевченкові, кріплять душу життя в теперішних часах, де московський ворог завзявся знищити український нарід:

Народ мій є! Народ мій
завжди буде!
Ніхто не перекреслить
мій народ!
Пощезнуть всі перевертні
й приблуди
І орди завойовників-
заброд!

Читач має перед собою короткі інформації про дві книжечки поезій: чим турбується поет в поневоленій Україні, і чим живе український поет у вільному світі. Порівняння може зробити собі читач сам.

**

Богдан Бойчук. ПОДОРОЖ З УЧИТЕЛЕМ. Поема. Рисунки і обкладинка Любослава Гуцалюка. Видавництво Ню-Иоркської Групи. Ню Йорк, 1976, ст. 93.

Богдан Бойчук видав першу збірку поезій у 1957 році. Від того часу він має вже 4 збірки поезій і 2 поеми, 2 книжки перекладів, книжку п'єс і монографію про театр - студію Й. Гірняка та О. Добровольської. Він був упорядником антології „Координатів" та зібраних творів поета Олекси Стефановича.

Як бачимо, то автор нової поеми „Подорож з учителем" має вже поважний доробок, до якого ще треба б додати його статті в періодичних виданнях. Найновіша його поема тематично присвячується до тих творів Т. Шевченка, Л. Українки й І. Франка, в яких порушувано справу відношення людини до її Творця - Бога. Ця проблема сталася модною у французьких екзистенціялістів, а від них і наші письменники нею цікавилися.

Автор користується епіграфами з Еклезіяста, Єремії, з книги Мойсея та євангелиста Матея, щоб увиразнити тему й ідею та створити певний настрій. Оця по-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Степан Чорній

ВІД „ЕМСЬКОГО УКАЗУ" ДО XXV З'ЇЗДУ КПСС

I

Народ мій є! Народ мій вічно буде!
Ніхто не перекреслить мій народ!
(В. Симоненко)

Сто років минає в цьому році, коли в німецькому курортному місті Бад Емс російський цар Александр II підписав один із найганебніших указів в історії взаємин України з Росією про заборону української мови в загарбаній Росією Україні.

Височайшим повелінням царя-самодура заборонялось вживання української мови в пресі, книгодрукуванні, в науково-педагогічній діяльності, в театрах, у публічних виступах тощо

Фарисейська ця заборона не була першою й останньою, що громила й топтала найосновніші права української людини в жорстоких умовах московської тюрми народів.

Перший почав розпинати Україну ненажерливий імперіяліст, сатрап-тиран Петро Перший після полтавської трагедії 1709 року.

В Петровому наказі з 1720 року говорилось: „вновь книг никаких не печатать".[1]) „Святіший Синод"*,) вдовольняючи бажання ката народів — царя Петра, — заборонив друкування церковних кних українською мовою, бо, мовляв, це

„несогласно с великороссийскими печатьми, дабы не могло в таких книгах никакой в восточной церкви противности произойти"[2]).

Ось чому 1769 року „Святіший Синод" не тільки заборонив друкувати українські буквари для дітей, але наказав відібрати й ті, що були вже в ужитку, бо, бачите, буквари „святі отці" вважали теж церковними книгами, що друкувалися за „благословением всего освященнаго собора".[3])

Відповідні застосування й модифікування антиукраїнських указів були за царювання Катерини II та Миколи I, а також був ще циркуляр, що його видав 20 липня 1863 року міністр вунтрішніх справ Валуєв[4]).

В цьому „циркулярі" Валуєв дав розпорядження припинити друкування книг, релігійних і навчальних, українською мовою. Саме тоді заборонено „Чернігівський листок", а самого видавця, Леоніда Глібова, прогнали зі служби.

Валуєв доказував у „циркулярі", що

„наречие их (українців, С. Ч.) употребляемое простонародием, есть тот же русский язык, только испорченный влиянием на него Польщи; (?!) что общерусский язык так же понятен для малороссов, как и великороссиян, и даже гараздо понятнее, чем теперь сочиняемый для них некоторыми малороссами, в особенности поляками (?) так называемый украинский язык"[5]).

Не забув Валуєв згадати й перекладу євангелії, що зробив тоді Ф. Морачевський. Бажаючи запобігти „лихові", Валуєв звелів цензурним комітетам,

„чтобы к печати дозволялись такие произведения на этом языке, которые пренадлежать к области изящной литературы, пропуском же книг на малороссийском языке как духовного содержания, так учебных й вообще назначаемых для первоначального чтения народа, приостановиться".[6]).

До валуєвського „циркуляру" в 1886 році була видана спеціяльна інструкція цензурним комітетом, на основі якої знов забороненодрукувати популярну літературу українською мовою і звелено брати на попередній розгляд всі українські видання, не зважаючи на число друкованих аркушів. Заборонено друкувати й українські етнографічні матеріяли в „Губернских ведомостях", що перед тим постачали цього матеріялу чимало. Мотивовано це тим, що всі українські книги видаються „не без своего рода тенденций"[7].)

(Продовження буде)

[1]) Смаль-Стоцький Роман, Українська мова в совєтській Україні, НТШ, Ню Йорк, Торонто, Сідней, Париж, 1969, сторінка 27.

*) До речі, треба пам'ятати, що діловим керівником „Святішого Синоду" був наш, так нераз вихвалюваний, земляк Теофан Прокопович.

[2]) Тимошенко П. Д., Хрестоматія матеріялів з історії української літературної мови, частина II, „Радянська школа", Київ 1961, стор. 301.

[3]) Там само.

[4]) Там само, стор. 307., Див. також Єфремов С., Історія українського письменства, том II, стор. 47 (Єфремов подає дату 18 липня 1863 р.); 18 липня 1863 р. Валуєв написав листа міністрові освіти Головніну, в якому він виступив проти заступництва Головніна за права „малоруської" мови, мотивуючи це тим, що, мовляв, такої мови зовсім немає, а малоруською називають ту ж російську, тільки зіпсовану польською, і що задуми малорусів не тільки співпадають із замірами поляків, але й мало чи не викликані польською інтриґою. Аналогічні листи 18-20 липня ст. стилю Валуєв написав шефові жандармів, Синодові та деяким іншим відомствам. Міністер освіти Головнін, виходячи з ліберальних позицій, не вважав за потрібне обмежувати українське друковане слово. Що писав Валуєву шеф жандармів та оберпрокурор Синоду — невідомо. Валуєв не погодився з міркуваннями Головніна, циркуляр залишився в силі і згодом одержав назву „валуєвського"., Хрестоматія матеріялів . . ., стор. 332-334.

[5]) Єфремов С., Історія укр. письменства, т. II, Київ-Ляйпціґ, 1919, стор. 47.

[6]) Єфремов С., стор. 47-48).

[7]) Єфремов С., стор. 48.

Іванна (Ася) Левицька закінчила 90 літ

Дня 1-го травня ц.р., сповнилося 90 літ життя Іванні з Шеховичів Левицькій, яку привикли ми називати пані, а дехто „цьоцею" Асею.

Родилася вона в родині судового радника Льва Шеховича і росла у Перемишлі, де закінчила середню школу. Вже як молоденька дівчина брала участь у товариському та культурному житті Перемишля. Була ентузіястичною учасницею лекцій Івана Франка у 1901 р., при тому не тільки слухала, але й живо цікавилася, дискутувала та випитувалася, що й спонукало, Івана Франка присвятити їй книжку „Молода Україна". Вийшла вона у Львові в 1910 р. і читаємо там присвяту Асі Шехович, де між іншим поет пише: „Присвячую Вам сю книжечку з бажанням, щоб її читане доставило Вам хоч кілька приємних хвилин, яких не мало завдячую Вашій знайомости" (заховуємо тут правопис оригіналу).

Бував теж Іван Франко у домі п-ва Шеховичів, коли вони перенеслися до Львова. Там Ася залюбки прислухувалася розмовам батька з письменником. У Львові брала теж участь в університетських викладах, на яких особливо цікавилася літературою та історією.

У 1912 році Іванна Шехович вийшла заміж за адвоката д-ра Дмитра Левицького, який вів свою канцелярію у Раві Руській, а потім в Бережанах.

Під час І світової війни Дмитро Левицький, як резервовий старшина австрійської армії попав у полон аж до Ташкенту. Видістався звідтіля, приїхав до Києва і включився у визвольну дію та політичне життя. Після приходу до влади Директорії УНРади, його назначено шефом Української Дипломатичної Місії в столиці Данії - Копенгагені, куди виїхав у 1919 році. Там великою допомогою стала для Місії дружина Дмитра Левицького, Ася. Завдяки її товариським талантам, культурі вмінню поступати з людьми нав'язано багато зв'язків із чільними людьми в Копенгагені. У їхньому домі бував визначний, європейської слави літературний критик Джордж Брандис, а це притягало там усю інтелектуальну еліту Данії. Джордж Брандис написав кілька статтей про Україну, а поширювання інформації було головним завданням Місії. Коли Місію зліквідовано, після короткого перебування у Берліні, переїхали п-во Левицькі до Львова.

Їхній дім при вул. Набєляка 39 і тут став осередком життя. Д-р Дмитро Левицький лідер партії УНДО, потім сенатор, якийсь час редактор „Діла", немало користав із вміння своєї дружини вести дім на високому культурному поземі. Не один раз у цьому домі відбувалися зустрічі цікавих людей з політичного світу, в тому теж чужинців дипломатів, журналістів чи мистців. Але пані Ася мала свої окремі зацікавлення. Вона була душею „Товариства прихильників Мистецтва", яке тоді існувало у Львові.

У своєму домі при вул. Набєляка відступила вона на долішньому поверсі приміщення, де могли жити та працювати молоді адепти мистецтва. Це приміщення здобуло собі навіть назву „качиний діл" і не один відомий пізніше мистець



Івана (Ася) Левицька

знайшов там для себе підтримку, яка дала йому змогу здобути мистецьку освіту та було вихідним полем у його житті. Товариство влаштовувало мистецькі виставки, здобувало фонди для допомоги мистцям, старалося про те щоб їх примали до мистецьких шкіл.

На ювілей Олександра Новаківського, Товариство купило для нього дім у Дорі. Куплено теж площу під будову дому для акторів, проте війна не дозволила того задуму зреалізувати.

У домі Асі Левицької находили мешкання, опіку не тільки члени її родини, до якої вона була особливо прив'язана, але різні потребуючі особи, чи такі яким вона хотіла влегшити життя вважаючи їх цінними одиницями.

З вибухом II світової війни д-ра Дмитра Левицького большевики арештували. Пані Ася Левицька опинилася на заході в Берліні, де вони мали свій дім. Цей дім пам'ятають не одні скитальці, які задержувалися у Берліні в дорозі на Захід.

Закінчилася війна, у далекому Казахстані д-р Дмитро Левицький. Пані Ася враз з братанками та їхніми родинами виїхала на Цейльон, а згодом до ЗСА, де перебувала в Детройті, а рпісля аж досі в Ню Йорку.

Хоча живе у скромних умовинах, вміла заховати свій власний стиль життя. Очевидно згадує минуле, особливо любить розказувати про своє перебування та діяльність в Данії та про опіку над мистцями. Згадує родинний дім, зокрема залюбки говорить про маму Михайлину з дому Смржа, яка відзначалася великою добротою і життьовою мудрістю, а яка жила аж до смерти у своєї дочки при вул. Набєляка. Розказуючи про давнє не робить вона, як це трапляється, гіркого порівняння своїх теперішніх умовин життя з колишнім життєвим рівнем. Навпаки, хвалить Америку за її свободу. Любить гарні речі, мистецтво, але теж дуже...псів. Найбільша для неї приємність це зустріч з людьми, відвідини. А бути у неї в гостині правдива приємність. Зустрічете симпатичну даму, яка гляне на вас своїми добрими синіми очима, а заскочить вас своїм гострим дотепом за заввагами, гостинно прийме вас чаєм та солодким, а передусім милою розмовою. Сумна вона тільки тоді, коли її ніхто не відвідує. Але це не значить що вона нудиться. Книжки і часописи це її невідлучні товариші. Можна сказати про неї, що ніщо що людське не є для неї чужим. І тому любимо нашу „цьоцю" Асю.

Уляна Любович

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА — ЇЇ ЮВІЛЕЙ

Недавно вийшла з друку праця Юрія Л. Тернопільського — „Українська преса з перспективи 150-ліття" у видавництві М. П. Коця, Джерзі Сити, 1974. 175 сторінок.

Вже проминуло 150 років з дня появи українського періодичного органу в Україні. Про цей довгий час існування української преси написано чимало статтей та розвідок. Преса взяла на себе турботу розбудити українську людину, нагадати її обов'язки супроти свого народу та пов'язати в одну громаду ввесь нарід, перейти кордони, які ділили нас на чотири займанщини.

Це й було причиною, що СУЖА використало наявність готової книжки, що її написано в умовинах перебування серед чужого оточення та в дуже несприятливих обставинах для праці; тому в цій книжці чимало недоліків, хоча її вартість безсумнівна значна. Дивує нас тільки чому управа СУЖА, а фактично її Управа не використала можливостей в Америці, не доповнила, не виправила і не додала певні справи, щоб облегшити її використання у майбутньому для дослідів української преси. Навіть на Загальних Зборах СУЖА недавно це питання викликало певні завваги, а також пояснення.

Ю. Л. Тернопільський вклав у цю книжку багато труду та знання, а також зібрав чимало важливих статистичних матеріялів і тим спричинився до цінного вкладу в справі досліджень історії української преси. Основна критика полягає в цьому, за висловом одного нашого видатного бібліографа, що нею користатися дуже тяжко. Хто ж буде в стані кожного разу, якщо заде потреба, перечитувати всю книжку, щоб знайти потрібну дату чи факт.

Книжка не має показників ані імен, ані назв часописів, ані місцевостей. Між книжками знаходиться подібна важлива публікація сл. п. проф. Р. Смаль-Стоцького „Проблема національностей у Совєтському Союзі", видана в 1952 р. Вона теж не має показників і тому нею ніхто не користується, а велика шкода, бо немає кращої праці по-англійськи про т.зв. теорію проф. Мара, улюблену Сталіним та розвиток ідей Гринька.

В одним приятельським листі нам пишуть: „Потрібно було мені знайти відомості про редактора „Української Трибуни" в 1920 р. у Варшаві — О. Саликовського. Після шукання, знайшов згадку на стор. 42, а може десь є щось більше?" Таких запитів може прийти більше.

Редакція СУЖА додала ряд сильветок „наших найвидатніших журналістів", тих, яких вже немає в живих, та кількох громадян, які здобули собі місце в історії української преси, як видавці. Проте це дуже обмежений список.

Для журналістів в Америці, членів СУЖА, прикро, що не згадано ряд видатних журналістів, які поклали основи для української преси в Америці, наприклад: А. Шумейко, С. Демидчук, В. Кедровський, Я. Чиж, Е. Ревюк, Л. Цегельський, о. І. Ардан („Народна Воля") або М. Хандога („Народне Слово"), І. Косенко („Тризуб" — Париж), А. Животко, Мартинець (Прага) видатний журналіст Києва ред. Матушевський („Рада") та видавець-редактор Ю. Тищенко (Сірий), який перший увів фонетичний правопис в українську пресу на Наддніпрянщині, коли з М. Грушевським видав тижневик „Село", а потім „Засів".

Важливе справлення: „Село" не було заборонено, як пишеться на ст. 25, а припинено видавцями, а тоді замість нього почали видавати — „Засів".

Очевидно таких помилок є більше, бо автор Л. Тернопільський не мав можливости їх справити. Шкода, що не згадано про часопис на Далекому Сході в Читі (Забайкальщина) — щоденника „Думи" в 1910 р., який друкувався у трьох мовах московською, монгольською і українською. Про нього згадано в „Селі" ч. 41 з дня 14-го жовтня 1910 р. „У Читі (Сибір) цими днями вийшло перше число щоденної газети „Думи", що друкується російською, українською та монгольською мовами. Напрямок газети поступовий".

Часопис „Рада" друкує про цей часопис допис свого власного кореспондента з Читі. Очевидно, про нього згадано в іншій пресі, а рівнож є нотатки в бібліографічних покажчиках періодичної преси, виданих в СССР. Видавцем був українець М. С. Тамарович. У 1910 р. вийшло 54 числа, а припинився цей щоденник в березні 1913 р. Редактори мінялися.

Більшої уваги потребують теж нотатки про видання календарів в Україні з початку минулого сторіччя, про що була добра стаття М. Сумцова у збірнику, присвяченому Слобожанщині, при описі великої бібліотеки Харківської Духовної Семінарії (к. харківського Колегіуму).

Очевидно, не знайшлося в книзі згадок про визначних журналістів з Далекого Сходу. А вони були, наприклад політичний засланець д-р Д. Боровик, видавець та редактор „Українця на Зеленому Клині", який почав виходити в квітні 1917 р., та припинився у 1920 р. Немає д-ра М. Мілька, редактора та видавця „Українського Голосу на Далекому Сході" (Шангай) та автора книжечки — „Чи тільки на Далекосхідні теми" обурений виступ проти статтів Данька в тижневику „Тризуб" на тему „Большевизм чи Москва?", яка подібна до статті Панейка.

Є згадка про мою статтю в „Манджурському Вістнікові" про часопис Д. Боровика, підписану літерою — „С", одначе немає повніших розвідок про далеко-східню пресу, надруковані в 1933 та 1935 роках.

На стр. 128 знову згадується, що тижневик „Село" був зачинений владою, що не відповідає правді. Можна перевірити в статті Ю. Тищенка в „Літ. Наук. Збірнику УВАН", т. 1, стр. 140 та наступні.

На стр. 171 в статті про Є. Чикаленка написано, що „Нова Рада" виходила від 1916 до 1919 року, очевидно друкарська помилка, бо „Нова Рада" змогла появитися тільки в 1917 р. після революції, бо під час війни була повна заборона українського друку.

Немає згадок про видатного журналіста та громадського діяча Г. Пештича, який почав свою працю в Петербурзі, а від 1905 р. у Манджурії. Він редагував в 1918 р. тижневик — „Засів" в Харбіні.

Редактори цієї книжки не згадали журналістів в Америці Е. Ревюка, А. Шумейка та С. Демидчука, а шкода, бо перший був автором важливої публікації англійською мовою — „Польські жорстокості в Україні" (Пацифікація). Не згадано А. Шумейка, автора кількох розвідок про українців в Америці та довголітнього редактора англомовного тижневика „Свободи" і С. Демидчука, також редактора „Свободи" та видатного організатора українського руху в Америці. Можна припускати, що праці Е. Ревюка у Львові не бачили, бо цензура її не допустила!

Немає значення, хто склав „Доповнення до бібліографії і видко, що вони складені нашвидкоруч. Не вказано також на джерела, а можна було використати прекрасні праці Р. Вереса, О. Підгайного та Л. Биковського, де чимало цікавих відомостей.

Управа СУЖА могла значно поліпшити цю важливу публікацію, якщо б членству СУЖА було повідомлено про такі пляни. Може тоді змогли б знайтися особи, що допомогли б у її вдосконаленні. Факт, що статистичні дані мають велику цінність. Тут в Америці можна знайти багато важливих матеріялів для такої праці, жалко, що не використано. Наразі маємо книжку, якою дуже тяжко користуватися.

Так трапляється у нас серед українських авторів, не письменників і поетів; вони не вважають потрібним звертатися за допомогою до інших або знайти когось до співпраці, а зокрема подякувати комусь за подібну прислугу. У книжці не згадано також про допомогу бібліотек, в яких автори знаходили для себе джерела.

І. Світ

„Електра" вперше на українській сцені

На інавгураційну виставу новоствореної Театральної Студії Молоді у Філядельфії при місцевому театрі під кер. В. Шашаровського вибрано „Електру" (за старогрецьким мітом) Яр. Климовського. Прапрем'єра цієї п'єси відбулась 15-го травня ц. р. у театральній залі Ля Саль коледжу у Філядельфії. Мистецьке керівництво й інсценізація: Володимир Шашаровський. Сценографія й асистентура в поставі п'єси: Роман О. Швед. Доповнення сценічного оформлення (картини-з'яви): Софія Лада. Костюми: Юлія Шашаровська. Інспектор сцени: Микола Зварич. Характеризація: Мирослава Струк. Інавгурацією нової Театральної Студії вшанував своєю приявністю Владика Лостен. Від місцевого Відділу УККА Студію вітав проф. д-р Петро Стерчо, від Об'єднання Мистців Української Сцени — Євген Левицький. Наспів привіт і від Театральної Студії Молоді з Чікаго, привіт і квіти від нюйоркської Студії Лідії Крушельницької.

Професор д-р П. Стерчо назвав виставу „Електра" великим святом, а відпоручник ОМУС-у Євген Левицький — появою ще однієї молодої мистецької одиниці.

Я ішов на виставу з психологічним наставленням, що побачу гру аматорів, які ставлять перші кроки на сцені, узброєний у поблажливість, не дивлячись на те, що за цілість вистави відповідав відомий актор і режисер Володимир Шашаровський. Та вже при піднесенні сіткової модерної завіси я отямився від враження, побачивши першу ансамблеву сцену-картину.

В той час, коли я вступив до театру на рідних землях, коли ще ніхто і не думав про вибух Другої світової війни, Климовський вже був широкознаним театральним адміністратором, метким і дуже підприємчивим. Тут у ЗСА він дався пізнати з іншого боку — з приємністю читаю його статті, дописи, рецензії на книжкові появи і театральні спектаклі, не згадуючи його знаменитих театральних спогадів, а 15-го травня блиснув хистом драматурга, що, крім мене, стверджили українські відомі літературознавці (гляди програмку „Електри"). Автор „Електри" свідомий, що сьогоднішнє мистецтво — це дійсність, перенесена на сцену, тому й усучаснив старогрецький міт і уміло вплів багато високопатріотичних сцен, які показують широкорозгорнену боротьбу проти тиранії. У цей спосіб насичив п'єсу динамікою, надаючи їй драматичне звучання. У п'єсі є хвилююча дія, багата в психологічні моменти.

Театральна Студія Молоді намагалась наблизитись до новітньої інсценізаційної концепції. У Шашаровського-режисера гурт домінує над актором, хоча мисль і слово в устах більш талановитих виконавців „Електри" є належно відчутні. Наприклад, члени хору однаково стоять, однаково ходять, однаково виголошують текст. Це витворює мистецьку гармонію і робить колосальне враження. Шашаровський компонує образ і вчить говорити. У репетиціях його правою рукою є Роман О. Швед, асистент інсценізатора і сценограф. Кожен рух обмиркований, логічно оправданий, кожне нагнення голосу вивчене. У моментах піднесення всі однаково патетичні: стоять у вишуканих позах, скандують білий вірш піднесеним тоном, виконують складні, проте ощадні рухи, незвичні для публіки, і вона цими фазами до цієї міри здивована, що оплесками щедро нагороджує виконавців.

Акція розумно скомпонована, та все таки не можна не завважити наголосу на режисерію гуртів і на знідивідуалізування хору. Немає великих ані малих ролей — усі мають свою важливість. У випадку усучаснення „Електри" Климовського є відбитка збірної душі народу, його прагнень до волі. Шашаровський добився цілісної форми, поклавши, як сказано, головний наголос на ансамблеву гру. Крім цього в поставі Шашаровського вибивається ще на перший плян один із найбільш цікавих виконавців, що є новітня риса оригінальности.

Кажуть, що не педагогічно оцінювати гру адептів-початківців так, як акторів професійних, та я дозволю собі відступити від цього неписаного закону і колеги Василь Кострицький (Теодот) і Вол. Мельник зволять мені дарувати, що тут не буду ними займатися — вони ж професійні актори, до них критерії підходу інший, а намагатимусь кожному виконавцеві висловити кілька слів об'єктивної оцінки.

Ролю Електри виконує 17-літня Роксоляна Чорпіта. Це постать з бронзи, вийдеалізована, сильна морально і фізично; з вигляду вродлива, поставна. Голос сильний, милозвучний, маєстична поза, аристократичні жести і рухи. Не маючи сценічного досвіду, непотрібно вона чекала на з'яву матері на екрані, із-за чого в одному моменті постала задовга павза, та це був виключно технічний манкамент. Велику ролю пам'ятево опанувала на сто відсотків.

Хризотемію з великим успіхом грала Наталка Ковалишин. Почуває себе на сцені певно, вміє зміняти натугу голосу та барву звучання. Дуже добра презенція. У другій ролі — провідниця хору мікенських дівчат заслуговує на відмічення і похвалу.

Орест — Кнігницький Роман. Його треба розцінювати, як зрілого молодого, дуже талановитого актора, що виявляється в поставі, голосі, жестах, міміці і рухах. Він має талант надати знаменним рисам постаті індивідуальний мистецький вислів.

Пилад — Андрій Максимович. Поставний, здібний адепт театрального мистецтва. Голос приємний з широкою скалею. У виголошуваних фразах є логіка і глузд.

Агат — Володимир Добровольський. Це середнього віку заавансований аматор. Справжній акторський талант. Словом, як Агата було його видно, як говорили у професійному театрі.

Софонія — Ія Лабунька. Зрозуміла свою ролю повністю. Веде її цікаво, а коли її, як шпигунку розконспіровує Електра, то докладніше підпілля — ця сцена була природна і логічно обоснована. Співдія з партнерами зразкова.

Терапонт — Андрій Бойко. Створив тип рільника, водночас провідника одного із гнізд спротиву — холодного, здержаного, інколи циніка. Голос у нього еластичний, за допомогою якого вмів передати характер нелегкої ролі. Він майже впритул акторського таланту з Романом Кнігницьким.

Вартові — Михайло Кострицький і Доріян Макух були типовими вислужниками тирана і їхнє „давай" перекликувалось із нашим сьогоденням. Оба були дуже добрі. Один із наймолодших виконавців Андрій Заяць своєю щирою грою зворушував глядачів. Це саме можна сказати і про тендітного Мирона Касіяна. Їм обом додержував кроку Роман Білик. Крім цих двох „сміливців" — Андрія Козака і Маріяна Слав'ятинського, серед змовників звернув на себе увагу Ігор Мірчук, зокрема, коли він виголосив коротке слово, загріваючи своїх друзів до боротьби.

Поправно також виголошували свій текст мікенські дівчата в складі: Мотря Бойко, Рома Касіян, Оля Ковальчук і сестри Михайлюківни — Уляна, Оля, Маріянна, Оксана.

Роман О. Швед мав дуже відповідальне завдання, він же, як згадано, права рука інсценізатора „Електри". Його діяльність позначилась на цілості спектаклю, головним чином, як сценографа, даючи широкий простір для сценічної дії, беручи до уваги, що в „Електрі" слово є вирішним елементом п'єси. Він умів дібрати склад технічного персоналу, який виконав доручене Шведом завдання на відмінно, головно якщо йдеться про світляні ефекти; найкращий із них, це в сцені, коли Терапонт передає мечі підпільникам. За цей ефект були грімкі оплески при відкритій занавісі.

Знаменно, що більшість обслуги сцени становить „кращий пол", а це: Ліда і Маруся Райтарівські, Таня Фаріон і Марта Чорнобіль. Із чоловіків — Юрій Бойко і Нестор Максимович.

Стрічку до музичної ілюстрації було б слід переграти на професійний апарат. Мистецька малярка Софія Лада своїми „з'явами" збагатила сценічне оформлення. Костюми Юлії Шашаровської сценічно цікаві та оригінальні.

Іван Головка

Вечори на пошану Тараса Шевченка в ЛМК в Ню Йорку

Літературно - Мистецький Клюб у березні ц.р. влаштував цикл вечорів на пошану великого сина України - Тараса Шевченка.

На першому з них, 5-го березня ц.р., ред. Михайло Кучер у вичерпній доповіді під назвою „І згадую Україну і згадать боюся", подав головні етапи життя нашого Кобзаря, його родинні обставини, дитячі роки, важкий шлях життя молодого юнака, його небуденні таланти, що звернули на нього увагу гуманних і шляхетних людей, яким і пощастило викупити Тараса з кріпацької неволі. Ред. Кучер відчитав документ звільнення.

Тарас Шевченко почав писати у віці 12-14 р. життя, а малювати ще раніше зразу вуглем і крейдою. В ньому змагалися дві Музи - маляра і поета-письменника, одначе перемогла таки ця друга. Після звільнення з кріпацтва в малярській Академії в Петербурзі, поет визначався великою працьовитістю і діставав нагороди. У 1847 році почався новий етап в житті поета, після арешту і заслання, із забороною писати і малювати. Але й там на засланні, найшлись добрі люди, що йому допомагали, а деякі начальники поблажливим, а то й прихильним оком дивилися, коли поет писав чи малював. Не пощастило поетові з одруженням. Три рази збирався заложити родину та все невдало, ще й вибір не був відповідний для його сімейного життя. Злидні заслання і військової примусової служби — доконали свого. Помер поет у 1861-му р. проживши заледве 47 років. Похорони були дуже величні спершу в Петербурзі, де він помер, опісля в Україні. Здійснились мрії поета висловлені в „Заповіті", щоб похоронити його „серед степу широкого на Вкраїні милій".

Опера „Тарас Шевченко" Г. Майбороди на платівках

На другому вечорі в пошану Тараса Шевченка, в п'ятницю 12-го березня, присутні члени Клюбу і запрошені гості почули відіграну на платівках оперу в 4-ох картинах „Тарас Шевченко" композитора Георгія Майбороди, брата Платона, автора популярної пісні „Рушничок". Текст самої опери досить слабий, сама опера - це властиво чотири музичні картини, без увертюри. Перша картина відбувається у селі Кирилівці, починається співом хору. Друга музична картина проходить на Полтавщині, в дворі князя Репніна, третя - Шевченко на засланні, четверта після повороту з заслання в Петербурзі, що кінчиться смертю поета. Всі пояснення до цих музичних картин давали: Стефанія Нагірна відносно лібретта, а маестро Теодор Терен-Юськів щодо музики і співу.

У другій частині програми вечора багато з присутніх вперше почули могутній „Заповіт" патріярха українських композиторів, д-ра Станислава Людкевича, що закінчив 98-мий рік життя. Після закінчення цього цікавого музичного вечора, голова Клюбу інж. Іван Жуковський сердечно подякував п-і Нагірній і маестрові Терен-Юськові за приготовлення імпрези та цінні пояснення.

Мистецька спадщина Тараса Шевченка - маляра

На третьому вечорі в пошану Т. Шевченка, в п'ятницю 19-го березня, мистець К. Шонк-Русич виголосив в Клюбі доповідь про образотворчу діяльність Тараса Шевченка, ілюструючи її кольоровими прозірками. У своїй доповіді автор насвітлив обставини, серед яких жив, учився і працював в Академії Тарас, назвав гурток його приятелів з української колонії та його протекторів у тогочасній столиці, Петербурзі.

Малярська спадщина Шевченка дуже багата і різнородна, як рівнож засоби, якими користувався при малюванні портретів, церков чи краєвидів. Залишив багато портретів виконаних аквареллю, як напр. портрет Євгена Гребінки, Павла Енгельгарда, Олександра Македонського і багато жіночих лиць; олією - автопортрет, селянську родину, лице матері; тушшю - смерть Б. Хмельницького, смерть Сократа; сепією - Тараса Бульбу з синами, сліпого невольника з кобзою і хлопцем-поводатирем, деякі портрети, рисовані олівцем, а також гравюри - смерть Лукреції, київський чернець і ще багато інших про яких годі згадати.

Теперішня важка доля України під московсько-совєтським окупантом не дає змоги зібрати всю малярську спадщину Тараса Шевченка в один музей-галерію, та й невідома доля багатьох малюнків. Мистцеві Шонк-Русичеві за його доповідь і гарні прозірки, щиро подякував голова Клюбу, інж. Іван Жуковський.

Б.Б.

Христофор Бугай став директором погребового заведення в Детройті

Детройт. — Христофор Александер Бугай, син Івана і Елсі Бугай, недавно став директором погребного заведення „Бугай Фюнерал Чепел" при 3103 Коммор вулиця у Детройті. Христофор Бугай закінчив середню школу Успення Пресвятої Богородиці у Віндсорі, Онтаріо, в червні 1970-го року. У травні 1974-го року здобув науковий ступень бакалявра торговельної адміністрації в Центральному Мігіґенському університеті, а рік пізніше закінчив Школу погребників при Вейн стейтовому університеті. Минулого листопада він здав належні стейтові іспити і одержав дозвіл займатися погребницьким ремеслом. Христофор Бугай перебрав директорство 1-го січня ц.р. Родина Христофора Бугая є членами 175-го і 94-го Відділів УНСоюзу.



Х. Ф. Бугай

Доповідь інж. О. Зінкевича в Ню Йорку

Заходом 1-го Відділу Українського Золотого Хреста і 10-го Відділу Організації Державного Визволення України в Ню Йорку 3-го квітня ц. р. в Українському Народному Домі в Ню Йорку відбулася доповідь інж. О. Зінкевича на тему „Від Самвидаву до підпілля".

Вечір відкрив та ним провадив голова 10-го Відділу ОДВУ в Ню Йорку Р. Крупка, секретарював Шевчук. Предсідник привітав та представив присутнім інж. Осипа Зінкевича, як основоположника В-ва „Смолоскип", що на протязі свого короткого існування зробило велику роботу для української справи. Це Видавництво проводить широку культурно-політичну діяльність, видає свої видання українською і англійською мовами, інформуючи про сучасний стан в Україні англомовних читачів.

Після вступного слова інж. О. Зінкевич виголосив доповідь, побудовану на підставі тяглости українського руху спротиву з виразним окресленням 3-ох етапів: 1) „Шестидесятники", 2) Самвидав, 3) Підпілля. Кожний етап в цьому русі був відповідно насвітлений і представлений, як закономірний перехід та логічне спрямування в системі совєтського тоталітаризму. У доповіді найбільше уваги присвячено двоподілові опозиції. Один в дусі українського націоналізму, другий в дусі національного марксизму, опертий на демократичних принципах, доказом чого є „Український Вісник" випуск 7-8. Доповідач навів приклади еволюції цього руху від поміркованно-тенденційних до радикальних і навпаки, перехід у деяких випадках від позицій радикальних до поміркованих, що виразно позначуються в теперішніх процесах в Україні.

Доповідач виразно підкреслив позитиви і негативи легально-конституційного процесу і підпілля, яке заставляє людей займати позиції і переходити з пасивного стану до активної участи в боротьбі. В опозиції беруть участь вищого інтелектуального рівня люди, що дає змогу поширювати ці ідеї на широкі кола населення. Доповідач передбачує можливості доступу до влади крайньо-реакційних російських елементів після відходу Брежнєва. Одначе він підкреслив, що під натиском світової опінії і посилення акції в обороні українських політв'язнів на Заході є можливість, що совєтський режим буде змушений випустити закордон інших політв'язнів.

По доповіді в дискусії слово займали: д-р А. Прошик, інж. Гудовський, В. Коваль, М. Калинник, І. Кефор, Мельник, д-р Ріпецький, інж. Ільницький, Г. Яремчук, Р. Куделя, І. Поліщук, А. Продащук. Доповідач дав усім вичерпну відповідь. На закінчення голова 1-го Відділу УЗХ в Ню Йорку Дарія Бойдуник попросила усіх присутніх на перекуску, яку приготовили пані УЗХ, та дальше в товариській атмосфері продовжували дискусію.

Р. К.

Меценати Наукового Товариства ім. Т. Шевченка

Управа НТШ в ЗСА з признанням подає до відома більші пожертви, що в останньому часі вплинули на видавничу діяльність НТШ: 1. На видання англомовної Історії України-Руси М. Грушевського склали: 5,000.00 долярів — Т-во „Просвіта", Вінніпег; 500.00 долярів — Ю. Леснюк, Філядельфія, Па. 2.Титулом записів склали: 3,310.00 долярів — сл. п. Ілярій Вижевський, Парма, Огайо; 617.80 долярів — сл. п. Ігнатій Бичинський, Джерзі Сіті, Н. Дж. 3. Численні пожертви вплинули до НТШ з нагоди Великодня. Звіт подамо в наступному виказі.

Всім Жертводавцям складає Управа НТШ в ЗСА найщирішу подяку.

ЗУСТРІЧ ІЗ СТИПЕНДИСТКОЮ У БРАЗИЛІЇ

Як добре, що американці люблять подорожувати, тим самим є багато тур до різних країв. Ми вибрали Бразилію. Чому? Бо там є наша стипендистка, яку призначив нам СУА три роки тому. Ми мали з нею постійний листовний контакт, одначе особиста зустріч куди цікавіша. Тура трапилася дешева 600 дол., — літак в обі сторони, готель та ще й сніданки на однотижневий побут в Ріо де Жанейро. Одначе, наша стипендистка живе в Куритибі, то й треба було туди додатково поїхати.

Покищо приземлюємось у Ріо ніччю у суботу під Великдень. Їдучи з летовища автобусом, бачимо домінуючу на все місто і освітлену статую Христа, яка час-до-часу ховається в хмарах.

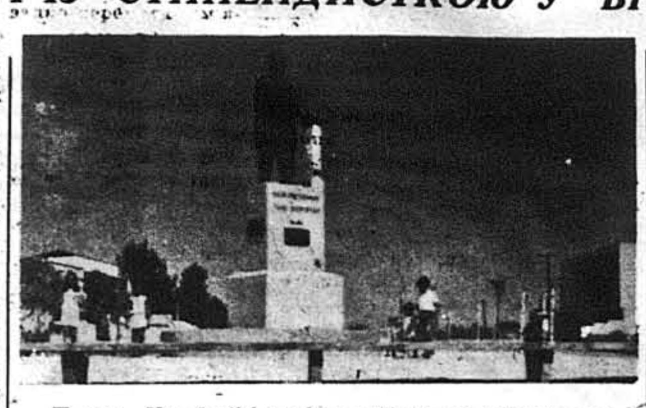
Готель Шератон люксусовий, положений над самим океаном. Нами піклуються, подають сніданок о год. 3-ій ночі, показують фільм, інформують, розважають, все це тому, щоб надолужити за це, що наші кімнати будуть готові аж о год. 9-ій ранку, коли виїдуть інші гості. Якийсь чоловік з Ню Йорку з цього приводу негарно лається, провідниця групи чемно прохає вибачення і зрозуміння, що Ріо у великодній час дуже перевантажене туристами, і всі готелі переповнені. Нас же погодували, дали гостинну кімнату на багаж і кімнату для відпочинку з канапами і фотелями, де можна вигідно передріматись... Нам байдуже, залишаємо кімнату й виходимо на балькон і подивляємо океан в місячному світлі, а відтак світанок, незабутній схід сонця у Ріо. Яка шкода, що в Ріо немає української церкви, бо саме пора на Великодню утреню!

З нами ще одна українська родина, кузенка мого чоловіка, роджена вже в Америці, з мужем і сином. Рішаємо піти до бразилійської церкви на першу Службу Божу о год. 6:30 ранку. Зібравши потрібні інформації, не беремо таксівки, а їдемо автобусом. Цікавіше! Хоча ніхто з нас не говорить по-португальськи, без труднощів знаходимо церкву. Тиха Служба Божа, вірні співають. Пісні дуже мелодійні. Вертаємось до готелю. Кімнати вже є до нашої диспозиції. Запрошую кузенів на ,,свячене''. Ділимось яйцем, закушуємо паскою, що її я привезла, і співаємо ,,Христос Воскрес''.

Тоді відпочиваємо, їдемо на пляжу. В понеділок оглядаємо місто. Багатство перемішене з нуждою. Одначе, славних хаток, приліплених до скель, без води і каналізації, де живе крайня біднота, кажуть, наполовину менше. Зникли вони із гори, на якій накручувано славний фільм ,,Чорний Орфей'', бо уряд будує апартаменти для злидарів. Коли їх, одначе, переводять у нові приміщення, вони зараз же тікають до своїх старих халупок. Отже уряд, як закон держить військо ,,на варті'' біля старих приміщень коло трьох місяців. Після цього часу патріоти ,,сляму'' привикають вже до нових помешкань.

Цікаві дуже гора Корковадо зі статуєю Христа у формі голови цукру, куди їдеться аж 2-ма линвовими колійками, футбольне грище ,,Марокана'' на 200 тисяч глядачів — колосальне, музей, люксусові готелі, ботанічний город і крамниці з жемчугами, які там дещо дешевші чим в інших країнах.

У вівторок летимо до Куритиби. Сходимо з літака. Вже здалеку пізнаємо Зелю Суходоляк, нашу стипендистку. Стоїть з китицею чудових троянд і теж зразу нас пізнає. Вітаємося як рідні. Зеля знайомить нас з о. Красняком, який привіз її на летовище, і Марійкою Гупало, настоятелькою Катихеток в Куритибі. Їдемо на її запрошення до дому Катихеток, які провадять гуртожиток для дівчат, зараз побіч резиденції Єпископа Єфрема Кривого. Нас гостять. А ми думаємо: Боже, такий короткий протяг часу, всього завтрішній день, а нам треба зустрітись з іншими стипендистками, яким їхні спонзори передали через нас дарунки (наше місто Боффало уфундувало цього року 13 стипендій), полагодити дещо для п-і Савицької, референтки суспільної опіки СУА, відвідати Хліборобсько-Освітній Союз, довідатися дещо про Школу Українознавства. Мій муж зацікавлений українськими лікарями, шпиталем в Понто Гроса... Поспішно шукаємо телефони різних людей, бо Зеля настоює, щоб зустріти її родину. Отже, їдемо до Суходоляків. Там мати Ольга Суходоляк, старенька її мати бабуня Параскевія Афінович і 5-ох Зелі братів. Всіх — восьмеро дітей в родині, але



Площа ,,Україна'' і пам'ятник Тарасові Шевченкові в Курітібі

найстарша дочка вже замужем і мешкає окремо, а наймолодша Беатриса пильнує її дитини, коли сестра на роботі. Батька немає дома, працює при будові і приїде пізно — ніччю. Ми привезли дещо з одягу. Радість велика, пробують, що кому підійде. Розказують нам, що вони задоволені, що всі разом; донедавна батьки були далеко поза Куритибою, діти по гуртожитках і чужих кутах. Недавно знайшли помешкання, яке коштує 1300 крузерів. Це дорого, бо заробітки батька більш чим скромні. Добре, що Зеля вже закінчила мовний факультет і найстарший брат Неон теж працює.

Бабуня походить з Ладичина, Західня Україна. Діти і внуки роджені вже в Бразилії. Має сестру Олену десь в Америці, мабуть в Коговзі, про яку нічого не знає і не знає яким способом її відшукати? Обіцяємо, що допоможемо. Розпитують як живеться у ЗСА і далі розказують про труднощі українського поселення в Бразилії.

На другий день у них державне свято. Мій чоловік їде з о. Красняком до Понта Ґроса і Прудентополя, я залишаюсь в Куритибі, щоб ладнати контакти зі стипендистами. Допомогає в цьому Надія Музика, яка є координаторкою в Гуртку Стипендистів. Їдемо до ХОС-у. Там відбувається проба Фолькьорної Групи''. Український танок тут єднає і гуртує молодь.

Приходить Евгенія Мазепа голова Міжнародної Організації і вчителька Школи Українознавства. З нею перевели ми окреме інтерв'ю. Жіноча Організація обходила 50-річчя у 1974 р., отже ця ровесниця СУА, навіть на рік старша, і є членом СФУЖО. Оглядаю їх невеличку музейну збірку, бібліотеку, ювілейну книгу і думаю: ,,Як все таки українська жінка і в найтяжчих умовинах плекає свою традицію, мову, організоване життя''. Переглядаю український католицький тижневик ,,Праця'' і бюлетень ХОСу ,,Хлібороб''. Приглядаюсь як п. Мазепа після танців робить пробу гагілок, які виводитимуть на забаві Baile da Hailka, яку щорічно влаштовують. Дістаю кілька бразилійських газет, в яких є статті португальською мовою про писанку і українські звичаї. Довідуюсь, що моя стипендистка виграла друге місце на конкурсі українських танців під час однієї забави.

Приходить Оксана Ліщинська, стипендистка п-ва І. і М. Іскалів з Боффало. Передаю дарунок і гуторимо з її матір'ю. Виглядає, немов вона недавно приїхала з України, добре говорить по-українськи. Запитую, щоб впевнитись, коли приїхала до Бразилії? Відповідає: ,,Мій дідо приїхав сюди 3-річною дитиною, а батьки і я вже роджені тут''.

Будинок ХОС-у гарний. Заля із сценою на імпрези і забави, кімнати на школу і засідання, кухня, заля для перекусок тощо. Жаль, що нема голови ХОС-у Степана Плахтина. Поїхав до віддалених українських колоній завезти олівці, зшитки і книжки для навчання української мови.

Відбувається засідання для підготови 50-річчя смерти Симона Петлюри. О год. 8-ій вечора проба хору. Співаків небагато, але як приємно, що по другому боці рівника теж плекають українську пісню.

Зеля, не дочекавшись мого чоловіка, пішла домів, боялась пізно вертатись сама, видно і там небезпечно молодим дівчатам ходити пізньою порою по місті. Я настоювала, щоб вона не чекала, бо рано мусітиме йти до праці. Дивилась я, як відходила ця молода дівчина, струнка, гарна, привітна із щирим українським серцем. Як добре, що закінчила вищу освіту. Вона оглянулась ще і сказала: ,,Як доктор приїде, вступіть ще до нас. Я так хотіла би його попрощати...'', а я подумала: ,,Цікаво хто буде нашим наступним стипендистом?'' Я хотіла б, щоб це був один з Зелі молодших братів. Юрій і Жеральдо вже мають спонзорів. Начерзі Сергій і Матвійко. Останній має нахил до мистецтва, а мала Беатриса як прийшла з найстаршою сестрою теж щебетала, що хотіла б отримати стипендію. Та це залежить від суспільної референтки СУА.

Приїхав мій чоловік з Прудентополя, повний вражень і розказує: ,,Заки виїхав з Куритиби до Понта Ґроса, ми оглянули площу ,,Україна'', на якій стоїть пам'ятник Т. Шевченка. Площа гарна, а статуя Т. Шевченка оригінальна. Шевченко молодий, щось як наш у Вашінгтоні, хоча не такий імпозантний, справляє миле враження. Виїхали ми з Куритиби. Дорога добра хоч вузька і крута. Рух великий, треба минати багато вантажних машин, які везуть сою до олійниць. О. Сергій їде відважно, але й обережно, показуючи місце, де недавно дві наші сестри згинули в автомобілевій катастрофі. З нами в авті ще дві особи. Розмовляємо. Їм цікаво як українцям живеться у ЗСА, а мені як їм у Бразилії. Я хвалюся нашими досягненнями в Америці: організаціями молоді, професіоналістів, братськими Союзами, таборами, Союзівкою, пам'ятником Шевченка, Гарвардом. Вони розказують про злидні на колоніях, про матеріяльні труднощі в здобуванні освіти. Порівнюю і роблю висновки. Ми живемо в матеріяльному добробуті, а вони в четвертому поколінні зуміли затримати українську мову і говорять нею без акценту. Вони мають молодих, енергійних священиків, повних запалу до праці на рідній ниві. Вони мають десятки молодих дівчат т. зв. катихеток, які відвідують далекі поселення, вчать дітей української мови, релігії, пісень і танців. В одному, особливо, вони нас застидали. А ось, в'їхавши до міста Понта Ґроса, о. Сергій під'їжджає до великого будинку, що стоїть напроти новозбудованої церкви оо. Василіян і пояснює, що це український шпиталь на 250 ліжок, власність українських сестер. На жаль, нема в ньому ані одного українського лікаря, зате працює в ньому понад 20 українських сестер, які народились в Бразилії. Тільки одна сестра приїхала у 1972 р. зі Львова.

Заходимо до лікарні і знайомимось із сестрою настоятелькою. Вона португалька, одначе бездоганно володіє українською мовою. Запрошує нас на обід з українських страв, який споживаємо в товаристві всіх сестер. Після обіду я оглянув шпиталь. Порівнюючи його з американським, він відстає під оглядом технічного вивінування, проте ляборaторійні досліджeння і хірургічні операції виконуються цілком так, як у такої самої величини американських лікарнях.

Вписуюся у пропам'ятну книгу, фотографуюся зі сестрами і оо. Василіянами і — дальше в дорогу, бо о. Сергій наглить, мало часу.

Їдемо гарною околицею, терен хвилястий, ліски, левади, поля. В'їжджаючи до Прудентополя, здалеку видно церковну баню і будинок української семінарії. Перше відвідуємо українську друкарню о.о. Василіян. Тут виходить католицький тижневик ,,Праця''. Завідуючий братчик показує з гордістю устаткування друкарні. Деякі друкарські машини недавно закуплено в Німеччині. Молоді хлопці семінаристи складають нове число газети. Говорять зо мною по-українськи. Їх батьки і діди народились у Бразилії.

Будинок семінарії імпозантний, у ньому вчаться понад 100 українських хлопців. О. Сергій пояснює, що 5 відсотків з них іде на теологічні студії. На жаль, тепер будинок порожній, бо це час великодніх вакацій. Коло семінарії стоїть гарна мурована церква з дзвіницею, а дальше новозбудований хоч ще не викінчений дім катихеток. Їдемо до теперішнього приміщення катихеток. Стрічаємо Ольгу Корчагін, яка саме працює на городі. Знайомимось. Може з два десятки дівчаток оглядає несподіваних гостей, а потім, набравши відваги, позує до знімки та пописується пісенькою: ,,Ціп, ціп ціп''.

Гостять нас підвечірком і просять не забувати про українську молодь у Бразилії, яка хоче вчитись, а не має защо.

Прощаємося і їдемо. Вже сутеніє. В авті говоримо, скільки доброго можна б зробити для української громади в Бразилії, якщо були б фонди. Слід допомогти нашим фермерам на колоніях модерним технічним устаткуванням, щоб піднести їх життьовий рівень. Вони найбільш свідомий елемент, що затримав мову і рідні традиції. Якщо він переїде до міста, то асиміляційний процес піде швидким темпом. Українській молоді треба було б допомогти в її стримлінні до здобуття вищої освіти і до збереження її індентичности шляхом творення відпочинкових таборів, в організуванні товариств: студентських, професіоналістів чи підприємців. Слід би посилити контакт з нашим поселенням у Бразилії. Наша ідейна молодь може тут багато зробити. Варто допомогти нашим братам не переселюванням їх до інших країн, але закріпленням і розбудовою їх позицій та організованого життя у Бразилії.''

Вислухавши думок свого чоловіка, я пригадала, що нам треба було б попоїсти, бо вже докучає голод. Отже, о. Красняк веде нас до ресторану. Це щось в роді ''smorgasbord'' з тією різницею, що все доносять до столу. Є курятина, телятина, баранина, ковбаса, ребра, риж, макаран, салата з бараболі, цілий полумисок тонко покраяної цибулі і т. д. І кельнер українець. Кошт такої вечері з напитками на п'ять осіб виносить 22 доляри. З нами ще Надя Музика і Марійка Гупало. Прощальний вечір. Ще розмови, ще пляни як втримати українську молодь від асиміляції.

А ранком відлітаємо. В літаку поруч мого чоловіка сидить бразилієць, який говорить по-англійськи. Питає хто ми є. Я показую писанку, яку дістала від Марійки Гупало і бразилійську газету, де є стаття про українські писанки. Наш співробітник регоче: ,,Та це ж моя газета, я її видавець''. Який збіг обставин!

У Куритибі була така погода, як у нас осінню, а в Ріо — гарячо. Докінчуємо свої вакації, останніх три дні, гріємося на сонці, купаємось в солодкій і соленій воді, ще оглядаємо чуда Ріо, а в автобусі моєму чоловікові крадуть гроші з кишені, — добре що не держав всіх грошей разом і накінець ще незабутня зустріч з Вірою Вовк. Ця непересічна жінка, що живе самотньо в Ріо, робить для української культури дуже багато. По професії професор університету і обдарована українська поетка, вона перекладає на португальську і німецьку мови твори української літератури і видає їх прегарними книгами. ,,O cantaro'' і ''Der Baum'', які маємо перед собою, найкращий цьому доказ. Пані Віра не терпить аматорства, імпровізації і підленьких видань. Все, що появляється за її редакцією — на високому рівні. Кажуть, ,,Один в лісі не вояк'', а Віра Селянська вояк та ще який.

Їдучи додому, на летовищі, очікуючи на відлет з Ріо, розмовляємо з різними людьми. Якась жінка, довідавшись, що ми українці, питає: ,,А чи ви знаєте з Ню Йорку містера Зонка?'' ,,Ні'', — кажу. А вона: ,,Яка шкода, я ось маю медальйон його роботи, який завжди ношу при собі, бо він мені дуже подобається. Вдома в Ню Йорку маю ще два''. Глянувши на медальйон, зразу пізнаємо роботу Шонка-Русича. Ага! Значить тільки інакше вимовлене прізвище. Наша співрозмовниця рада, що найшла спільного знайомого, а ми горді за нашого українського мистця.

Відлітаємо з Ріо. В Порто Ріко набираємо пальне, в Ню Йорку залишаємо цих членів нашої групи, які там живуть, і... ми вже в Боффало. Ніч і сніг. Тяжко повірити! Як ми виїжджали було зовсім вже тепло. От такі несподіванки робить природа людині.

На другий день зранку вже телефони від боффалівських спонзорів: ,,Бачили наших стипендистів? Які вони? Передали їм гроші? Зробили фільм або знімки? Що їм посилати? Чого вони потребують? і т. д., і т. д. І мені приємно, що українці дбають про українців.

Як дуже побажано, щоб зреалізувалась допомога ЗУАДАК-у для бразилійських фармерів-українців, яка там дуже потрібна, а яка залежатиме від вмілої співпраці всіх бразилійських українців із ЗУАДАК-ом.

Ніля Стецьків

Великі річниці в Міннеаполісі

В сторіччя поселення українців в Америці Міннесота в єдності відзначає ці урочистості. Сьогодні наші угруповання уже вийшли із загомінкового почуття: ,,Сам для себе'', чи ,,Моя хата скраю'', але з кличем: ,,Даймо звіт один перед одним та перед громадою'' почали святкування річниць та відзначування пам'ятних днів.

Дня 28-го березня ц. р. о год. 4-ій в українському парафіяльному будинку церкви св. Арх. Михаїла в Міннеаполісі, Міннесота, 32-ий Відділ Організації Державного Відродження України з нагоди 100-річчя поселення українців в Америці відзначив ,,День Відділу'' та його основоположників. Хоч на цей день припало ще три імпрези, все ж в залі не було зайвого місця. Представники організацій та громадянство наших міст своєю присутністю заманістували єдність та належне признання Відділові ОДВУ за його вклад праці в суспільно-громадське життя громади. А також віддано пошану основоположникам, які жертвенно на протязі довгих літ працювали для справи визволення українського народу.

Основоположникам цього Відділу, яким призначено цей величавий день, характеризували: надхнення, організаційний хист і велика жертвенність. Вони — це науковець та політично-громадський діяч проф. Олександер Грановський та заслужені і всіма шановані Марія Процай, Йосип Ковалів і Степан Коцюба.

Голова Відділу Василь Станиславів привітав о. прот. Михайла Кудановича, засновників Відділу, членів організацій та гостей. У вступнім слові він згадав про працю та ролю основоположників, звернувши увагу присутніх на працю та завдання організації політичного характеру в Америці, яка незадовго обходитиме 50-річчя.

Голова пояснив, що звіт перед громадою буде поданий трьома короткими доповідями. Отець прот. М. Куданович, молитвою відкрив День Відділу, а В. Станиславів ведення програми передав Михайлові Каркоцеві.

Три доповіді виголосили: Пилип Шайда — ,,ОДВУ на службі батьківщині'', Павло Воробій — ,,Участь ОДВУ в суспільно-громадськім та культурно-освітнім житті громади'' і третя — ,,Принципи та політичні акції ОДВУ'' — В. Станиславів. Виставлений великий архів Відділу був підтвердженням тих подій та акцій, які наголошувано в доповідях. Обіжники з ЦУ ОДВУ з часів пацифікації в Західній Україні, штучний голод в центральній Україні говорять про напрямні ОДВУ і її ролю, яку вона відограла на американському континенті, йдучи з допомогою Україні.

Основоположникам вручено Грамоти та Тризуби, а п-і М. Процай ще й китичку квітів. Нагороди вручили: Міка Рейнон-Янович, голова УЗХ, та В. Станиславів, голова 32-го Відділу ОДВУ, на знак великого признання за пороблену працю. Відомий декляматор в Твин-Сіти Євген Писарський продеклямував вірш пера проф. Ол. Грановського.

Слово першого голови Відділу проф. Грановського було коротке, але для багатьох з нас нове. Він говорив про дії, ще ніде не опубліковані, які він досліджував і над ними працював. Прелеґент також згадав вав. Прелеґент також згадав про тяжкі часи, які пережила організація, проте — це етап пройденого. Нам треба готуватись до нових грядучих подій і в них відіграти ту ролю, яка належить організації.

Назву ОДВУ дав сл. п. полк. Є. Коновалець, і вона відповідає змістові і завданням, бо вони є загальноукраїнські і загальнолюдські.

У цьому звіті перед громадою виявилася спільність духа, в якому плекається будучий молодий мистець, науковець, політичний діяч. Спільність духа, пронизана свідомістю творчости, що й творить духове підсоння можливости жити в єдності, не накидаючи один одному своїх поглядів. Таке зближення духове і єдність громадянства і організацій каже: ,,Богу дякувати, вже доросли''.

Членкині УЗХ на День ОДВУ та його основоположників частували присутніх дарами свого кулінарного мистецтва. Ще не траплялося, щоб членкині УЗХ при зверненні місцевого Відділу УККА не взяли активної участи в імпрезі.

Люба Менжега

Повідомлення про Фундацію ім. Симона Петлюри

Українське громадянство у вільному світі, яке щораз більше усвідомлює собі свою відповідальність за розгорнення і пожвавлення акції проти московсько-комуністичної тиранії й окупації України, виявляє чимраз більше бажання прийти з фінансовою допомогою для Державного Центру Української Народної Республіки, щоб уможливити йому провадити визвольно-державну працю. З численних прикладів згадаємо лише про постанову Управи Т-ва Сприяння УНРаді в місті Торонті (Канада) звернутися до усього українського громадянства у вільному світі із закликом до масової і грунтовної фінансової допомоги для УНРади, як складової частини ДЦентру УНРеспубліки в екзилі. Такі ж голоси доходять до нас із ЗСА, з Австралії, з Англії тощо.

Беручи всі ці голоси до уваги, екзильний Уряд УНРеспубліки у своїй відозві до українського громадянства з березня цього року і в зв'язку з проголошенням 1976 року роком Симона Петлюри, подав до відома про створення ,,Постійного Фонду Українського Державного Центру в екзилі імени Симона Петлюри''. Головним Уповноваженим для зорганізування цього Фонду Виконавчий Орган УНРади іменував члена Президії УНРади майора Віктора Роєнка, а президент УНРеспубліки в екзилі Микола Лівицький затвердив цю номінацію.

Одначе, з бігом організаційних заходів виявилася потреба заснувати ,,Фундацію імени Симона Петлюри'', яка має господарювати ,,Постійним Фондом Українського Державного Центру в екзилі імени Симона Петлюри''. На внесення Фінансового Ресорту Виконавчий Орган УНРади призначив Директором Фундації члена Президії УНРади майора Віктора Роєнка, до якого треба зголошуватися в члени Фундації і пересилати йому фінансові пожертви. Адреса Фундації:

Symon Petliura Fundation affiliated with the Ukrainian National Council. 585 Main St. E, Hamilton, Ontario L8M J4 Canada

Можна також безпосередньо висилати чеки, чи поштові перекази на конто Фундації. Адреса: Symon Petlura Fundation. Bank of Nova Scotia. King & Scherman Brand Hamilton, Ont. Canada

Витяги із Статуту Фундації та висота вплат для окремих передбачених статутом членів (дійсні члени, опікуни, меценати і т. д.) й інші подробиці будуть подані окремо. Покищо подаємо до відома прізвища осіб, що зголосилися до цього часу на членів Фундації і вже вплатили чи задеклярували вкладку у висоті одної тисячі канадійських долярів, а саме: д-р Ганна Янішевська, мгр Микола Липовецький, д-р Зоя Плітас, Іван Карнаух, Людмила Пилипчук, інж. Григорій Слободяник, Теодор Ничипорчук, майор Віктор Роєнко, — всього на суму 8 тисяч долярів.

Незалежно від праці Фундації, пожертви на Державний Центр наші прихильники мають, як і перед тим, складати до місцевих Товариств Прихильників УНРеспубліки чи Сприяння УНРаді, або до Крайових Представництв Виконавчого Органу УНРади.

Повідомляючи про ці справи українське громадянство в країнах західнього світу, ми закликаємо всіх громадянок і громадян, всі громадські, політичні і культурно-освітні установи й організації, всі церковні громади, кредитівки, робітні та підприємства, усіх українських підприємців, лікарів, інженерів, адвокатів, усіх наших робітників і фармерів, як також усіх людей доброї волі, — складати щедрі пожертви на потреби Державного Центру УНРеспубліки в екзилі, як рівнож ставати членами Фундації імени Симона Петлюри і тим засвідчити свою відданість ідеї визволення українського народу та відновлення його незалежної і суверенної Держави.

Теофіль Леонтій — Голова Виконавчого Органу УНРади;
Степан Широкостеп — Керівник Ресорту Фінансів ВО УНРади;
Віктор Роєнко — Директор Фундації імени Симона Петлюри.

Відзначення 50-річчя священства о. радника Стефана Кіржецького у Вашінґтоні

Заходами вашінгтонської Філії Українського Католицького Університету ім. св. Папи Климента в Римі та спонтанно скликаного Ювілейного Комітету тут 14-го березня ц. р. святочною імпрезою відзначено 50-ліття священства духовника Філії УКУ та к. пароха і катехита багатьох церковних парафій на рідних землях та на еміграції — о. радника Стефана Кіржецького.

В дні Ювілею Ювілят відслужив у власному наміренні благодарственну Божественну Літургію в каплиці св. Софії при співслужінні о. д-ра Василя Макуха, ректора місцевої семінарії ім. св. Свщм. Йосафата.

Увечері того ж дня в одному з місцевих ресторанів відбувся величавий бенкет з участю Ювілята, пані-матки, близької та дальшої рідні, професорів УКУ Михайла Кушніра та Юрія Старосольського з дружиною, приятелів, знайомих та гостей з Балтімору, Трентону, Рочестеру, Вілмінгтону та Боффало, разом приблизно 115 осіб. Святочною програмою проводив д-р Роман Барановський, голова Ювілейного комітету, відчитуючи декілька з-понад 30-ти надісланих привітів, а саме: від Блаженнішого Отця, Патріярха Йосифа 1 та філядельфійського Владики-Помічника Василя Лостена та декілька інших.

Від Філії УКУ промовляв та вітав Ювілята професор д-р Юрій Старосольський, в поетичний спосіб змалювавши життьовий шлях Ювілята. Отець Єстефан Кіржецький народився 8-го січня 1894 р. в Дібринові, рогатинського району. Гімназійні студії почав в 1908 р. в Бережанах, а продовжував в Рогатині. Вже в молодих роках залюбки займався культурно-освітньою працею на селі, а в 1914 р. вступив у ряди Українських Січових Стрільців, де сповняв різні важливі функції, як вояк-рядовик, а опісля в постачанні. Двічі пройшов шлях українського вояка по різних закутках України та пізнав душу свого народу, для якого вже від молодечих літ бажав працювати, як священик. Після програної війни польська влада його репресувала за успішно-переведений бойкот виборів та перепису населення в Галичині. Не зважаючи на труднощі, в 1925 р. покінчив богословські студії, одружився з Анною Давидович та був рукоположений на священика Блаженнішим Слугою Божим Андреєм Шептицьким в 1926 році. Опісля служив сотрудником у Вістовій, калуського району, а відтак парохом в Юнашкові та Бабинцях коло Рогатина. Ввесь час був катехитом в місцевих школах в Рогатині, а за совісне виконування своїх обов'язків одержав право носити крилошанські відзнаки. Продовжував працю в парафії під час першого ,,визволення'' совєтською владою, а під час відвороту червоноармійців в 1941 р. малощо не пожив смерти з їхніх рук.

У липні 1944 р. з огляду на безпеку родини виїхав на захід та через Словаччину прибув до Австрії в околиці Сант Пельтен, звідкіля переїхав дальше на захід до Німеччини. Через деякий час душпастирював в Альтетінгу, а відтак — у Пфаркірхені, Ляндсгуті, звідки переїхав до ЗСА та став парохом в Нентикоку в Пенсильвенії.

В усіх місцях поселення ревно працював у парафії, школі та громаді. Був катехитом, режисером, учителем українознавства та суспільним діячем. На американському терені працював у парафії Нентикок повних 12 літ і лише із-за невдалої операції очей та зорових ускладнень мусів відійти в стан спочинку.

З переїздом до Вашінгтону, де сьогодні Ювілят проживає коло родини, допомагав в священослужіннях при парафії св. Родини, де після щасливого перещеплення очної рогівки відзискав в чудесний спосіб частинно зір. У грудні 1974 р. грамотою від Блаженнішого Отця Патріярха Йосифа 1 був призначений духовником Філії УКУ. Нині з подвійною енергією завжди молодий духом ревно сповняє довірені йому обов'язки.

Після видвигнення Блаженнішим Патріярхом Йосифом 1 справи помісности та патріярху Української Католицької Церкви наш Ювілят ревно та щиро піддержує зусилля та змагання Блаженнішого Отця та цією своєю поставою заслужив собі на повне довір'я усіх, що є в духовім єднанні з Блаженнішим Патріярхом Йосифом 1. Загально поважаний, чесний та достойний у поведінці з мирянами наш Ювілят знайшов також вияви пошани серед православних братів, що численно взяли участь в бенкеті та щиро його вітали з Ювілеєм священства. Цей рідкий серед нас вислів релігійного екуменізму був посилений також привітаннями, що наспіли від священиків Православної Метрополії в ЗСА, а саме: від о. Петра Будного, настоятеля парафії св. Андрія Первозванного у Вашінґтоні, Д.К., та о.Богдана Желехівського, настоятеля парафії УАПЦ в Трентоні, Н.Дж.

У дальшій частині програми сердечно вітав Ювілята колишній парафіянин, близький сусід та земляк Іван Деркач з Рочестеру.

Ювілейне святкування звеличала мистецьким співом відома на терені ЗСА співачка Марія Ясінська-Мурована при супроводі Д. Дулика виконуючи декілька пісень.

На прикінці мистецької частини Микола Ставничий, виконавець мистецького слова, прочитав оповідання Василя Стефаника ,,Сини''.

Бенкет закінчив коротким словом Ювілят, в якому насітлив світла і тіні душпастирювання в часі поміж двома війнами та у Новому Світі, висловлюючи всім подяку за виявлену шану до Нього, як священика, українця та людини.

Ювілятові вручено пропам'ятну книгу з підписами приявних, а пані-матці піднесено китицю рож.

Відзначення 50-ліття священства о. б. Радника Стефана Кіржецького пройшло на високому культурному та інтелектуальному рівні. До цього причинився безсумнівно Ювілейний Комітет, що в його склад входили: Лідія Білоус, Ольга Козак, Віра Пилипець, Емілія Процінська, Юрій Старосольський, Роман Барановський, як голова, та Богдан Ясінський.

Д-р Євген Гіль

Святкування пам'яти Тараса Шевченка у Сан Франсіско

В північній Каліфорнії, з осередком української громадської діяльности у Сан Франціско, немає численного українського населення. Біля 3-ох соток родин і поодиноких осіб розсіяні на широкім терені північної Каліфорнії. Найменше мешкає у Сан Франціско. При нагоді українських національних і релігійних свят не так легко стягати людей з різних далеких закутин на наші імпрези. У Сан Франціско існують дві українські церкви — православна і католицька, і там діє місцевий Відділ УККА, який займається організуванням громадського життя. Не маючи власного приміщення, він користається залями тієї чи іншої церкви. Були часи, понад 10 років тому, коли Відділ УККА у співпраці з іншими українськими організаціями винаймав просторі залі, куди сходилися для святкувань понад 300 осіб. Пізніше, як почались неполадки у Відділі УККА — громадське життя підупало до того, що на збори з'являлося 30, а то й менше осіб. Здавалося, що громадське життя завмирає і зійде на нівець. Але...проти всяких песимістичних висловлювань і побоювань в останніх двох роках став помітним зворот на краще — до складу Екзекутиви ввійшли нові сили. І цього року відбулося у неділю, 18-го березня, у залі української православної церкви урочисте свято на честь нашого пророка Т. Г. Шевченка. На святі, зорганізованім Відділом УККА у співпраці з Союзом Українок в Сан Хозе двома рідними школами (ім. Т. Г. Шевченка у Сан Матео і рідна школа у Саневіллі) та окремими особами різних релігійних віровизнань, було понад 100 присутніх. Програму свята вступним словом відкрив голова УККА Михайло Цар. Дві цікаві доповіді виголосили Олександра Старова і Зінаїда Панасенко.

Мистецьку частину заповнено співами хору молодих жінок, членок СУА із Сан Хозе під керівництвом Віри Шавлач. В'язанку українських пісень виконала солістка Ліда Коровник а об'єднаний хор двох шкіл Сан Матео і Саневіллу під керівництвом Віри Шавлач порадував батьків і присутніх своїм виступом. Гарно деклямував юнак Марко Перехрест, а також деклямували й молодші учні зі школи ім. Т. Г. Шевченка.

Після відспівання національного гимну численна громада роз'їхалася по домах із впевністю, що життя громади є на добрій дорозі.

К. М.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дорож з учителем, цебто з Христом, відбувається під час Другої світової війни в Галичині, і під час неї автор малює те, що тоді діялося на нашій землі, починаючи з 1939 року, коли „на землі являлась Богомати на шибах заялозених хатин", або коли, вже за німецької окупації, до асфальту тілом приросла з гебрейським профілем забита жінка, розкинувши по світі рамена, а з боку плакала її торбинка".

І тоді з уст подорожнього чуємо такі слова до учителя:

Якщо цей світ творився
для добра,
щоб люди йшли дорогою
любови,

то як тоді прийняти
Вавилон,
Єгипет, Рим і похід
Джінґісхана,
що з волею всевишнього
Його
рве доба, мов незагойна
рана?!

Учитель відповів на цей сумнів так:

Він вивів вас до світла
з небуття
і дав свобідну волю.

Та подорожній, який мандрує з учителем, „загубив віру", бо „джерело всевишнє і велике, прибіжище для спраглих і приплив, — було рожевим витвором уяви, чарівною леґендою, бо як тоді збагнути зло лукаве, бо як тоді приймати смерть дітей?" Герой вкінці таки стверджує, що

Він (Творець) творив світ
недосконало!

то Він провиною зганьбив
своє голо,
створивши смерть,
створивши страх і болі,
смолу жорстокости : зло!

Поема кінчається такою строфою:

Якщо ж не кільчилось
буття в першопричині,
якщо його родила
темрява і мла, —
тоді лиш осамітнена
людина
несе сама тягар добра
і зла.

Під поемою написано, що її творив автор в 1965-1975 роках, а під „Післясловом" стоїть 1967 рік. В цьому „Післяслові" подана філософія автора. Ось вона:

Життя приходить перед
сутністю,
життя приходить перед
усвідомленням,
життя приходить перед
власним я,
життя приходить перед
усвідомленою сутністю.

Подорожній дійшов з учителем до Америки, і тут він повчає учителя, що життя —

Це хлопці і дівчата,
що танцюють
без минулого і без
майбутнього.
Це моє приречення на зло,
це моє прокляття
на добро!

Можна сумніватися, чи ця філософія корисна для української людини, яка мріє про те, щоб її нарід зі славним минулим здобув собі і людське майбутнє...

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

ЛІТНІЙ СЕМІНАР

відбудеться

16-20 серпня 1976 року в Гантері, Н. Й.

ПРОГРАМА:

Проф. ВАСИЛЬ ОМЕЛЬЧЕНКО, науковий секретар Академії — Відкриття.
Проф. ЮРІЙ ШЕВЕЛЬОВ, Колюмбійський університет — „Літературні мови України XI-XX століття".
Проф. ВОЛОДИМИР НАГІРНИЙ, Гантер коледж — „До проблеми етнічности".
Проф. ОЛЕГ ТРИТЯК — Закриття.

Зголошення та по дальші інформації звертатися на адресу: Проф. О. ТРИТЯКА
741 N. 25th Street, Philadelphia, Pa. 19130

ІНІЦІЯТИВНА ГРУПА ПРИХИЛЬНИКІВ ФУНДАЦІЇ ім. ІВАНА БАГРЯНОГО

запрошує Українське Громадянство стейту Коннектикат на

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ВЕЧІР

Неділя, 13 червня 1976 року

год. 6-та вечора

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ

961 Ведерсфілд Авеню, Гартфорд, Конн.

- У програмі доповідь проф. ДМИТРА КИСЛИЦІ. Мистецька частина з участю ЛАРИСИ ДІЯК і ГАННИ РАНЮК. Слово проф. М. ВОСКОБІЙНИКА про завдання Фундації.
- Вступ 6.50 дол. — дорослі, 5.00 дол. — молодь й студенти.
- Смачний буфет Івана Дидина.
- Квитки просимо резервувати у Леоніда Чудовського, 688-0575, або у Галини Воскобійник, 666-2303.

ТОВАРИСТВО за ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦЕРКВИ в РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

повідомляє, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ

відбудуться

в неділю, 13-го червня 1976 р.

о год. 2-ій по пол.

в залі церкви Богоявлення

В програмі, яка подана в чисельних афішах, доповідь голови Крайового Товариства Д-ра МИРОСЛАВА НАВРОЦЬКОГО.

УПРАВА ВІДДІЛУ

Празник в парафії св. Вознесіння в Мейпелвуді

Мейпелвуд, Н. Дж. (А. Д.) — Минулої неділі, 6-го червня ц. р., тут відбувся празник в церкві св. Вознесіння при великій кількості місцевих та довколишніх парафіян. Службу Божу очолив о. Хвалько в сослуженні о. настоятеля Івана Наконечного, які виголосили відповідні проповіді. Після Служби Божої в парафіяльній залі зібралося чимало осіб на святочний обід, а за почесним столом засіли: о. прот. П. Хвалько, о. І. Наконечний, о. д-р Ю. Шумовський, о. протоєрей П. Мелех, о. протопр. Б. Желехівський, як рівнож д-р Микола Дідов з дружиною, якому вручено за його довголітню працю для добра парафії почесний плакат та признання з Консисторії УПЦ, підписане Владикою Митрополитом Мстиславом. Голова парафіяльного Уряду інж. Леонід Гусак, який відкрив і проводив обідом, привітав присутніх за головним столом, як рівнож парафіян та гостей. Після перекуски Школа танців при парафії виконала кілька українських танків під керівництвом п. Юрченюка, а пані Раїса Волуйчик відспівала кілька зворушливих пісень. Протодиякон Микола Чалий доповнив програму своїми піснями. Поет Микола Щербак привітав д-ра Дідова та прочитав свій власний вірш, призначений для його. По обіді наспіли привіти. Перший привіт виголосив від парафії св. Тройці в Ірвінґтоні її голова п. Борис Процюк. За ним слідували інші, складаючи рівночасно пожертви для церкви.

Економічна ситуація в ЗСА значно поліпшилася

Вашінґтон. — Департамент праці інформує, що протягом травня рівень безробіття в ЗСА впав до 7.3 відсотка всієї робочої сили, що є найнижчим рівнем за останніх 17 місяців. Протягом травня кількість затруднених зросла на близько 300,000 осіб і тепер 87.7 мільйона американців працюють, що є рекордовим числом. Білий Дім і економісти з приватного сектора вказують, що це зменшення в кількості безробітних є незаперечним доказом, що вже давно закінчилася серйозна економічна рецесія та що дальший економічний розвиток є запевнений. Як відомо, в травні 1975-го року рівень безробіття становив майже 9 відсотків всієї робочої сили.

Департамент праці також повідомив, що протягом травня гуртові ціни зросли тільки на 0.3 відсотка, що вказує, що зменшилася небезпека, що знову може настати інфляція. Ще в квітні ц. р. гуртові ціни були зросли на 0.8 відсотка.

ЗАМІСТЬ РЕЛІГІЇ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лина, коли молодята, звінчавшись у великому гурті своїх друзів і батьків, йдуть до пам'ятника В. І. Леніну, братських могил — покласти квіти". І все те відбувається з музикою, гомінкими піснями і...батьківщина „з висоти державного закону благословляє подружжя на сімейне життя".

Шукаючи допомоги у своїх твердженнях, І. Голодненко заявляє, що „аналіз ефективности атеїстичного виховання переконує, що там, де впровадження нової обрядовости постійно перебуває в полі партійних, радянських профспілкових та комсомольських організацій, вона служить дійовим фактором подолання впливу релігії". І тут автор наділяє всілякими порадами: і щоб приділити більшу увагу таким моментам, як подання заяви, оголошення про майбутній шлюб у „трудовому колективі", і щоб за місяць до одруження запросити молодих людей на розмову і залучити їх до відвідування лекцій на тему: „Релігія і радянська обрядовість", а також перед шлюбом молодят конечно перепроваджувати дискусії з батьками.

В заключенні статті, на превелике уболівання автора йому знову приходиться стверджувати для нього неприємні факти. Існує бо ще одна преважлива проблема: як позбутися „пережитків" релігійних традицій при похоронних обрядах. Справа тут зовсім не легка. Відомо, що при розлуці з найближчими приходять важкі і болючі переживання, а вони, за словами І. Голодненка, „ослаблюють волю людини". Психологічна пригніченість і відсутність на селі нового ритуалу, що прийшов би в заміну, є причиною високої релігійної обрядовости похоронів". Пороблено різні старання, створено сценарій, впроваджено зразки атрибутики, символіки, передбачено деталі нового обряду, одначе їх прийнято тільки в містах, — у селі, як пише автор — „побутує різноманітна поховальна практика. Трапляється нове, сучасне із старим релігійним". І. Голодненко виправдує це явище браком належної організації на місцях, відповідних кадрів, приміщення, мистецьких колективів, відповідного одягу. Скомпоновано вже чимало пісень, у яких співається про народження дитини. Але ще й досі „бракує пісень, що глибоко западали б в душу". І сам автор бачить, що над цим ще треба добре попрацювати, бож „важко буде поетам і музичним композиторам створити такі високомистецькі зразки, щоб вони могли рівнятися творчості самого народу".

І. Голодненко непоправний оптиміст. Він вірить, що сповниться мрія перших ентузіястів створення нових безрелігійних обрядів, що вони поширяться по всьому світі і будуть такими зрозумілими для всіх, „як гасло „Пролетарі всіх країн єднайтеся!".

Очевидно, що все це подумане і проходить під з цілою жорстокістю здійснювану тепер постанову про русифікаційне „злиття" націй і Емскі „укази".

В ОБЛИЧЧІ СМЕРТЕЛЬНОЇ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ко зайнялася проблемою взаємовідношення „Камінного господаря" Лесі Українки до „Каменного гостя" Пушкіна. Вона виказала, що хоч Леся без сумніву знала твір свого попередника, вона — одинока жінка, що відважилася зайнятися світовою темою Дон Жуана — цілком оригінально подала свою інтерпретацію та розв'язку теми.

У презентації проф. Володимира Жили, Леся створила у поемі „Ізольда Білорука" свій оригінальний образ Ізольди, повний елементів ліричної стихії та близький до української дійсности. В поемі змальований сильний конфлікт, в якому герой Трістан попав у безвихідне становище. Він вступає в боротьбу з неподоланими силами пристрасти і гине, щоб своєю смертю викликати страх за долю обох Ізольд (Золотокосої та Білорукої) і сприяти очищенню їхніх людських почуттів.

Порівняння життя і творчости Лесі Українки із Зигмунтом Красінським було темою доповіді проф. Романа Кухаря. Обоє поети і драматурги займають чільні становища у своїх національних літературах, обидва автори мають у центрі своєї уваги візію свого національного буття та національну символіку. Спеціяльно зайнявся доповідач порівнянням ідейних основ „Оргії" Лесі та „Іридіона" Красінського.

Друга сесія у пізньому пополудні того самого дня була під проводом проф. Володимира Жили.

Проф. Богдан Романенчук, проаналізувавши естетичні погляди Лесі Українки, доказав, що поетеса дивилася на мистецтво, а зокрема на поезію, зовсім відмінно ,ніж її сьогоднішні соц-реалістичні інтерпретатори. Погляди Лесі ніяк не вміщуються у систему матеріялізму; їх треба клясифікувати як ідеалістичні.

У доповіді „Етюд Юди Іскаріотського в поемі «На полі крови»", проф. Володимир Смирнів виказав, що зображенням Юди Іскаріотського Леся Українка відрізняється від інших письменників доби модернізму, що нераз виправдували Юдину зраду, на основі тогочасної психології, філософії та „реалізму" епохи. Леся основувала свою аналізу зради на даних Св. Письма, чим змогла досягнути більшої історичної, психологічної та мистецької правдоподібности.

Проф. Ляриса Онишкевич зайнялася справою вибору в Ричардовім екзистенціялістичнім шуканні у творі Лесі „У пущі". Після доповідачки, це перший драматичний твір, який рівночасно виявив свідомий індивідуальний вибір вартостей і шляху життя. Етапи і способи шукання самовияву і самовислову героя виразно віддзеркалюють шлях до автентичности у філософії екзистенціоналізму.

Після кожної з обох сесій відбулася жвава дискусія, в якій взяло участь багато приявних. На спеціяльну увагу заслуговують виступи Григорія Грабовича, Асі Гумацької, Василя Маркуся, Наталі Пазуняк, Олександри Черненко-Рудницької, Яра Славутича, Богдана Струмінського та Степана Чорнія.

Увечорі відбулася спільна вечеря, під час якої директор УНІГУ професор О. Пріцак підкреслив, що перший етап діяльности українських студій уже закінчився. Це був час, коли треба було завоювати гідне місце для українських дисциплін у системі Гарварду — ведучого університету Америки. Результат — це створення УНІГУ, що після підготовчої студії є тепер до диспозиції всіх українців — спеціялістів українознавчих студій.

У неділю, 30 травня, о год. 11-ій перед полуднем відбулося ділове засідання, на якому приявні одноголосно схвалили створення ПКУС, прийняли статут та обрали його провід. Від імени ініціятивної групи (членів колишньої Наукової Ради) проф. О. Пріцак підкреслив потребу ПКУС-а як форуму для між-української комунікації. Приявні мали нагоду познайомитися попередньо із концепцією ПКУС-а на базі матеріялів, що були роздані при реєстрації, тому зразу почалася дискусія. Ділові наради проходили жваво у дружнім тоні. Приявні виявили велике зацікавлення усіма справами і щедро обмінювалися думками.

На пополудневій сесії новообраний голова Постійної Конференції, професор Богдан Романенчук, передав керування професорові Іванові Лисякові-Рудницькому.

Ця сесія, присвячена Емському указові, розпочалася доповіддю професора Романа Сольчаника. Головна теза доповідача: Емський указ був реакцією російських урядових чинників у зв'язку з розвитком українського національного руху на початку 1870-их років. Доповідач звернув особливу увагу на наукову, політичну і публіцистичну діяльність Михайла Драгоманова після 1873 р., яка — на його думку — більше як щонебудь інше спровокувало Емський указ.

На основі багатьох даних професор Микола Богатюк представив застрашаючий стан тотальної русифікації усього життя України в останніх роках. Він розглянув різні види русифікації, а в першу чергу економічну, у підготовці наукових та професійних кадрів, а спеціяльно в обмежуванні вжитку української мови у публікаціях. Доповідач підкреслив, що на останнім з'їзді Комуністичної партії України доповідачі і діячі культури уперше вживали тільки російської мови.

Професор Омелян Пріцак, ствердивши, що досі не було виданих монографій про русифікацію, хоч це явище дуже важливе в історії України, подав у короткому його характеристику на фоні історичної перспективи. Історію культурного людства можна поділити на дві нерівні епохи: до 16 ст., коли на базі схолястичного ренесансу 12-14 ст. постала у католицькому світі секуляризована культура, в якій поодинокі народні мови дістали „дігнітас", яка була досі зарезервована для одинокої сакральної латинської мови. Гуманізм та Реформація не мали ґрунту у православній східній Европі і тому там були труднощі для поодиноких мов дістати „дігнітас". У 16-18 ст. відбулася „русифікація Москви" на базі українського київського варіянту церковно-слов'янської схолястичної культури. Хоч вимоги европеїзації Російської Імперії 18-19 ст. мали в наслідку частинну секуляризацію культури на рівні університетів, поворот до золотоординського способу правити після революції 1917 р., з спеціяльно „Вітчизняна війна" 1941-45 рр., повернули до ідеї схолястичного перед-секулярного середньовіччя із однією сакральною російською мовою, яка тільки одна тепер має право на „дігнітас" в системі імперії .

Дуже жива дискусія розвинулася після заслуханих доповідей. В ній брали участь члени ПКУС і студенти та гості. Головні дискутанти: професори Жила, Кухар, Маркусь, Овчаренко, Лисяк-Рудницький, Смирнів, Струмінський, Чопик, С. Чорній; студенти: Богдан Зарицький, Юрій Лібер, Ярослав Харчун. Із гостей д-р Оришкевич поділився своїми враженнями про русифікацію медичних наук та полікліник навіть у Західній Україні.

Після закінчення дискусії провід конференції перебрав голова Богдан Романенчук, який передав голос проф. О. Пріцакові для зачитання резолюції.

Приявні поставилися до резолюції з великою увагою і в живій дискусії поробили потрібні поправки. Опісля резолюція, якої текст подасться окремо, була прийнята одноголосно.

Проф. Маркусь запропонував, щоб управи ПКУС-а та УНІГУ в найскорішому часі покликали студійну групу із фахівців, яка до кінця 1976 р. підготовила б „білу книгу", що служила б вказівкою для пляну діяння постійного відділу УНІГУ для дослідів русифікації. На його думку бюджет такої тимчасової групи не повинен переходити суми 5-6 тисяч долярів.

У реакції на цю пропозицію, проф. М. Богатюк закликав членів ПКУС-у, щоб своїм ділом дали приклад українському громадянству, як треба рішучо творити факти. Він сам погодився пожертвувати від 500-1,000 дол. на цю ціль.

У тій самій справі виступила Вава Бачинська, яка, як представниця молодої ґенерації, пригадала ґенерації батьків про їх відповідальність перед своїми дітьми у справах задержання української мови та у жертвенності для збереження українства.

Поодинокі члени ПКУС прийняли виклик проф. М. Богатюка і зголосили свої зобов'язання (м. ін. пп. Романенчук, Турчин, Чорній, Пріцак). Щоб не тратити часу, приявні погодилися переслати свою лепту поштою для диспозиції управи ПКУС-у.

У приміщенні УНІГУ можна було оглядати три виставки: першодруків Лесі Українки, текстів Валуєвського циркуляра 1863 р., Емського указу 1876 р., та розпорядження із 1881 р., і основної літератури про заборону українства та фотографічну виставку про Лесю Українку та її творчість. Дві перші виставки підготовив бібліотекар Е. Касинець, матеріяли до третьої виставки привезла проф. Н. Пазуняк з Філядельфії.

Редактор журналу УНІГУ Уляна Пасічник керувала усіми технічними справами, від реєстрації починаючи і кінчаючи підготуванням кави та солодкого; їй асистували студенти і студентки українського Гарварду.

Декан юридичного факультету дав до диспозиції для сесій дуже гарну викладову залю юридичного відділу.

Проф. Маркусь — на пропозицію зборів — підготовив провізоричну листу студійної групи і передав її для дії секретаріятові ПКУС-у.

Члени ПКУС-у забезпечать фінансування студійної групи.

Видавництво „Свобода", себто бюра Редакції і Адміністрації перенеслися вже в середу, 26 травня ц. р. до нових приміщень і знаходяться тепер при 30 Montgomery St. Jersey City, N. J. 07303 на 2-му поверсі. Телефони „Свободи" незмінені, а саме: (201) 434-0237, 434-0807 і безпосередньо з Ню Йорку (212) 227-4125. Від сьогодні всі поштові пересилки просимо скеровувати на нову адресу видавництва.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ — ВІДДІЛ 12 в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

в смутку повідомляє, що дня 4-го червня 1976 року, відійшов у Вічність член нашої Організації

бл. п.

МИХАЙЛО ДМИТРО ЖУК

кол. підстаршина УПА, проживши 61 рік.

ПОХОРОН відбувся 7-го червня 1976 р. на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Дружині, Дітям і Родині Покійного, складаємо вислови щирого співчуття

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

в суботу, 12-го червня 1976 р.

о 1-ій год. дня,
на ЦВИНТАРІ в С. БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

відбудеться

Посвячення пам'ятника

на МОГИЛІ

св. п.

МАРІЇ і КОСТЯ ПАНЬКІВСЬКИХ

Після Посвячення Пам'ятника відбудеться прийняття в Holiday Inn.

Замовлено спеціяльний автобус, що від'їде від УН-Дому в Ню Йорку о 11-ій год. дня.

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ та БУСІ

ОКСАНИ ЯМНЯК

буде відправлена

12-го червня 1976 року

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в Українській Православній Церкві
СВ. ВОЗНЕСІННЯ в КЛІФТОНІ, Н. Дж.
о год. 9-ій рано

Просимо наших Приятелів про молитви за спокій душі Покійної.

Чоловік — ПЕТРО з РОДИНОЮ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями й Знайомими з Підгаєць, що 4-го червня 1976 року упокоївся в Бозі на 72-му році життя

бл. п.

ПЕТРО КУЧМА

народ. 4-го травня 1904-го року в Підгайцях, Західня Україна, довголітній член хору „Боян" і ряду місцевих організацій в Підгайцях.

ПОХОРОН відбувся 7-го червня 1976 року о год. 9·30 після ПАНАХИДИ в Українській Католицькій Церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й. на цвинтар Madonna Cemetery, Fort Lee, N.J.

В глибокому смутку:

ВОЛОДИМИР КУЧМА — брат
ЛІЛІЯННА ВОЛШ з мужем і синком — братаниця

ТРЕТІЙ УКРАЇНСЬКИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

встигали „відбивати атаки" на їхній стенд, бо крім емалій, привезли на цей мистецький ярмарок багато емалевих жіночих прикрас в українському старовинному стилі. Сотні людей довгими чергами проходять повз давні (з 1893 року!) й нові числа „Свободи" — цього пресового Нестора-літописця історії українського поселення за океаном. Сотні людей захоплено оглядають фотовиставку важливих українських будов у Америці, зразково виконану й обладнану Богданом Полянським. Фотолюбителі поцокують своїми апаратами біля виставки української історичної ноші та американської ноші з часів національної революції 1776 року, у формі манекенів у людський ріст, обладнаної старанням зразково - активного 64-го Відділу СУА в Ню Йорку. Де любителі, там і професійний світливець п. Старостяк.

Літає над зеленим грищем м'яч і не хоче падати на землю... Земля його тягне за її законами вниз, але стрункі юнаки в зелених і жовтих строях, змагуни з „Юкреїнієн Ол Старс" ,мають свої закони. Ще б! Тут змагаються брати Паславські, Богдан Новаківський, Петро Мельник та інші майстри волейболу! Організував дружину змагун Зенон Стахів. Нарешті через голосник повідомлено про вислід упертих змагань: чемпіонат фестивалю здобула зелена дружина під керівництвом Олександра Поповича. Тисячі долонь вітають переможців.

Інші змагання відбуваються у великому наметі — змагання за душу української дитини в Америці: Ляльковий Театр 33-го Відділу Союзу Українок Америки, під мистецьким керівництвом Ольги Гасцької показує дітям, молоді й батькам п'єсу „Іванко і змій". На двох виставах побували яких 400 осіб. Коли змій схоплює хлопчину Іванка в свої пазурі, серед малих глядачів зчиняється лемент. Коли Іванко перемагає змія-дракона — радісний крик, сміх і вигуки. Не всі тут знають українську мову, бо ж серед малих глядачів є вже діти третього і навіть четвертого поколінь українців. Вистава йде українською мовою, а Ірина Бетхольд нашвидку пояснює окремі сцени по-англійському, — і так всі задоволені. Задоволені й мистці цього чудового театрику, п-і Ольга Гасцька, помічниці й водії дуже добре виконаних українських ляльок Марта Данилюк, Наталка Дума, Марія Соробай, Роксоляна Лишечко, юнаки Андрійко Оберишин, Олег Данилюк; звукове оформлення інж. Романа Гасцького (коли б тільки звукове оформлення — на нього припадає значно більше закулісової праці!), сценарій — Оксани Савчук. Цей мистецький колектив прикрасив дитячу частину Українського Фестивалю.

Тим часом понад 4 000 глядачів, серед яких багато було у вишивках (сподіваймось, що в 1977 році їх буде ще більши), заливши барвистими хвилями всі сходи перед кольосом - амфітеатром, оплескували виступи на виставковій площі. І сама площа, і місце навколо неї здавалися замалими для таких людських мас. Ось іде, поволі похитуючись, найменший „астронавт" світу... Потім грайливо перебігає україночка в полтавському строїку... Важко суне, заледве дотримуючись ритму музики, „ведмедик"... Не втихають радісний сміх та оплески під час виступу дітей з Музичного дошкілля під керівництвом Марти Савицької.

Роман Швед, всебічно обдарований, двомовний конферансьє-водій на площі, повідомляє через мікрофон про початок Конкурсу талантів. Жюрі у складі Емілії Осипенко, д-ра Андрія Шуля та Романа Савицького має „гард тайм": як між усіми юними талантами, що пропливають перед нами немов на кольоровому кіноекрані, вибрати найкращих? Першунів чекає нагорода в сумі 300 дол., щоб стимулювати дальший розвиток українського мистецтва в Америці. Для заощадження місця лише назвемо мистецькі групи й ансамблі, які там виступали, зазначивши, що всі вони насправді варті нагород, і всі вони мали найвищу — людську пошану, любов і вдячність. Виступали: мішаний хоровий ансамбль „Промінь" з Ню Йорку під керівництвом Донни Волянської та Ансамбль Бандуристів з Юніондейл, Л. Айл., які здобули гонорове відзначення жюрі, і такі ж відзначення одержали старша й молоденька „Чайка" — танцювальний ансамбль із Мілвілл, Н. Дж., під кер. Ол. Панчишина, інструктор Мирослав Солтис; третє місце здобув український релігійний ансамбль співаків під керівництвом Розіти Попович з Ірвінґтону, Н. Дж.; друге місце — співоча „Верховина" з Гекенсек, Н. Дж., під дириґуванням Джанет Фучіла. Перше місце і 300 дол. нагороди одержав співочий 30-членний ансамбль „Кобза" Пласту, із Пассейку, Н. Дж., під керівництвом Андрія Фарміґи, який спеціялізується в найновіших, сучасних українських піснях.

На тій же площі з короткою промовою, прославляючи 200ліття Американської Держави та 100-ліття поселення українців у Америці, виступав П. Райнґольд, кандидат на виборах до леґіслятури стейту, а викликана Романом Шведом українська красуня, яка вже здобула титул місс повіту Ессекс та є на добрій дорозі до здобуття звання Міс стейту Ню Джерзі п-а Улита Ольшанівська — привітала від щирого юного серця всю громаду українською і англійською мовами, побажавши усім і кожному зокрема радости, здоров'я та успіхів у цім ювілейнім році. Коли б жюрі фестивалю мало право, напевно б іменувало Улиту Ольшанівську Міс Україною.

Як сказав американським друзям член Фестивального Комітету, від імени УККА, Северин Палидович, — „Ви бачите самі, що Божа Мати була українкою — послала нам такі таланти і таку надзвичайну соняшну погоду", — то цим висловив велику правду. Між іншим, другого дня, в неділю — падав дощ.

Перерва.

Тисячі ідуть оглядати різні виставки. Чи можна про них усіх написати? Подивіться, читачу, скільки займе місця сам перелік прізвищ мистців (не називаючи установ і організацій студентів, наукового профілю, виставок, на зразок столу з „ „Українським правописом" сл. п. проф. П. Коваліва та ін.) : М. Вутович, Христина Головчак, Анна Дідух, Віра Драшко-Рудольф, Ю. Федорук, Ірена Фединишин, Слава Ґеруляк, Лариса Бікісевич - Герман, Слава Гнатів, Е. Жадек, И. Качак, Д. Коцок, Ю. Мандзич, Дж. Марусин, І. Починок, К. Щонк - Русич, Т. Шепко, Т. Шумилович, Наталія Содол, Оксана Ванчинська, Жозефіна Яворська, Христина Юрків, Оксана Ванчицька (мист. ґалерія), Катерина Кричевська, Я. Плавюк, Б. Божемський — з його розкішними, виразними дереворитами...

Для мас народу ця велетенська ґрупова виставка була об'єктом подиву, пошани, радости і „ґаманця", а для критиків - мистецтвознавців — неохопне поле для праці. Сподіваймось, що й такі були на фестивалі.

Крім індивідуальних мистців, виставлялись різні об'єкти — прекрасні! — з Українського Музею у Стемфорді, Конн., з Ню йоркської католицької дієцезії, дарунок УПЦеркви (Консисторії з Бавнд Бруку) — ориґінальна релігійна вишивка з 18 сторіччя. На місці маси людей придивлялись, як розписувати писанки, як різьбити по дереву, як вишивати хрестиками тощо.

Нічого не бракувало на цьому мистецькому ярмарку, а ще краще — пирі, за виключенням американської телевізії, яка цього разу мала велику нагоду показати не вбивства і не підпали, а творчу працю своїх творчих громадян.

Блискуча вечірня програма

„Я вже вернувся!.." — такими словами привітав восьмитисячну масу глядачів їхній улюбленець-конферансьє з Канади маестро Ярослав Семчишин.

Щоб далі не згадувати про бурі оплесків, зазначимо, що від 5 до 8 год. вечора — вони не вгавали, супроводжуючи кожну точку програми так же невтомно, як і майже кожну точку супроводила дуже добре зіграна окрестра ансамблю „Калина" під дириґуванням Ярослава Григорського, з прекрасною першою скрипкою. Ця оркестра урочисто прозвучала у виконанні гимнів Америки, Канади і України, підхоплюваних співом маси народу в амфітеатрі й далеко поза ним, на траві.

З 200-літтям Американської Держави і 100-літтям поселення українців привітав і поздоровив зібраних від УККА Північного Ню Джерзі та Фестивального Комітету Мирон Пінковський.

Між точками програми з особистим привітом та побажаннями від президента Джералда Форда виступив, зустрінутий бурхливими оплесками і вигуками „Слава", репрезентант Уряду д-р Мирон Куропась, який промовляв англійською мовою і мовою великого Тараса Шевченка, заявивши в кінці: „Приїздіть масово 26 червня до нашої столиці Вашінґтону на всеамериканське свято, де ми скажемо під пам'ятником Кобзареві „Ми — за вільну Україну!" І скажемо так голосно, щоб було чути аж до Москви!"

Барвистим калейдескопом змінюються точка за точкою. Після зворушливого привіту танцювального, великого і досконало виробленого, ансамблю „Калина" при УНО в Торонті, під керівництвом хореографа Семена Джуґана (з рушниками, хлібом і сіллю), зарокотали поважні, сумовиті бандури Ансамблю з Нюарку, під керівництвом маестра В. Юркевича, дириґент О. Головацький (40 осіб у стилевій ноші, з них 20 — із бандурами), даруючи слухачам такі чудові твори, як „Встане хмара" М. Лисенка чи „Світить місяць" О. Плешкевича. За ними виступив молодий монтреальський ансамбль „Зоря", з музикою і піснями естрадного типу, під керівництвом Богдана Тимича, в супроводі солісток Галі та Ліди, як цих молодих темпераментних співачок представили публіці. Вогненним „Гопаком" закінчив великий ансамбль „Калина" першу частину вечірньої програми.

У другій, що розпочалася згаданим уже виступом д-ра Мирона Куропася, якого представляв Северин Палидович, заступник голови Фестивального Комітету, з — чотирма хоровими творами виступив репрезентаційний хор із Ню Йорку „Думка" під дириґуванням талановитого Семена Комірного. Він дириґував хором, немов грав на органі, — так звучали рівно й витримано понад 60 співаків. Успіхові „Думки" спряли її обдаровані солісти: Євгенія Турянська в пісні Кос-Анатольського, п-і В. Лисняк і сестри Віра та Олена Шумиловичі в „Тихій воді" М. Попенка, Н. Штогрин у пісні на слова Л. Глібова „Стоїть гора висока", муз. опрацюванню В. Кирейка, та соліст із металевими чудовими нотками в голосі Ігор Раковський у „Верховині", в опрацюванні Задора, яку дириґент „Думки" довів до симфонічного звучання.

Білл — Василь Шуст, відомий телевізійний і театральний актор, розважив глядачів короткими скечами українською і англійською мовами з життя українських поселенців у Америці. Один для прикладу: здавав наш чоловік іспити на горожанство і на запитання, скільки є в Америці „білих домів" (мова про Вашінґтон), відповів, що певно не знає, бо тільки на його вулиці в Брукліні є аж вісім білих домів!..

Королевою вечірньої частини фестивалю безумовно була Рената Бабак — велика оперова солістка і відважна українська людина, яка наважилася покинути львівську Оперу і Московський „Большой", не знаючи, що її чекає, як українського майстра співу на чужині. Чекає її нелегка доля, як чекала вона великого О. Кошиця, великого М. Скалу-Старицького, як не раз не легко було і світової слави співачці Соломії Крушельницькій — посестрі Ренати Бабак. „Айстри" Олеся — Лисенка, „Вечірня пісня" Самійленка — Стеценка, могутня арія принцеси Еболі з „Дон Карльоса" Верді – засяяли трьома незвичайними зорями на фестивальному чистому небі. Велика солістка, а може й геній співу; Томас Гриньків — гідний партнер.

„Ткалі" — танок у виконанні жіночої частини „Калини", у висліді якого із барвистих стрічок постав чарівний український килим, був черговою точкою програми. Треба зазначити, що одяги дівчат і хлопців були історично і стилево витримані до подробиць, і за це ще одна нагорода для ансамблю „Калина". Таким же прекрасним був і танок „Запорожець" із піками „з синьожовтими прапорцями, що із військових вправ обернувся у козацький степовий вихор!

Уфіналі взяли участь всі учасники-солісти, яким дітки вручили китиці рож, та ансамблі. На сцену викликали також п-і Оксану Соболту ,котра поза кулісами вправно провадила програмою.

Загримів Американськ и й Гимн — салют українців Державі, яка дала їм притулок, визнала рівноправними громадянами та дає багато змог і нагод, як ні одна країна у світі, не вимагаючи, щоб діти України забували про недолю овоєї Матері. Сотні кольорових куль піднялися зі сцени в повітря, злива оплесків потужними хвилями полинула далеко поза амфітеатр, поза стейт Ню Джерзі, а можливо й поза Америку.

Третій Український Фестиваль у Ню Джерзі того дня немов поєднав долі обох країн, закарбував у людських душах ще раз одну святу істину, що свобода — неподільна.

Те, чого не бачили глядачі

Щоб годинник ішов справно й точно, над ним працюють багато інженерів, механіків, робітників.

З точністю годинника йшла програма Фестивалю. Вона була велика і складна.

Подяка належить Дирекції Мистецького Центру і Гайвей Отсріті стейту Ню Джерзі за змогу влаштовувати такі фестивалі, які фактично вже стали традиційними. Не менша подяка належить і тим, кого людські маси не бачили, але хто проробив величезну підготовну роботу, включно з технічною консультацією поза сценою Б. Домарацького і поясненням у дбайливо виданій програмці пера Бомана Савицького (побажано двомовну програму). Назвемо працівників Фестивального Комітету: голова — Зенон Онуфрик, заступники — Ярослав Мулик та Северин Палидович; члени комітету публікацій — голова Кенет Ваньо, Стефанія Букшована і Лариса Герман; комітет квитків — В. Рудакевич і Богдан Кобзар; за вечірню програму відповідала Оксана Соболта, за посбідню програму Юрій Савицький та Христина Бук; касир Ярослав Мулик, мистецькі виставки — Магда Кольцьо, виставка народного мистецтва — Мирослава Гординська, аранжування — Роман Забігач, комунальні зв'язки — Мирон Пінковський, члени Комітету: Дж. Буртик, Ярослав Федун, Петро Палюх, графічне мистецьке оформлення програми й оголошень роботи Люби Мазяр.

Провід цьогорічного Мистецького Фестивалю лежав у молодших руках, і молодша ґенерація українців цілковито оправдала надії. Учасники Фестивалю й тисячі глядачів напевно збережуть і саму двокольоорвну програмку, тим більше, що це пригадуватиме їм про святкування 200-річчя Американської Держави і 100-ліття нашого поселення в ній; у програмі надруковано теж коротку історію України, з підкресленням її сучасної боротьби за державну незалежність, репродуковано також географічну мапу. З огляду на потребу збереження української мови за океаном, варто б таку, зразково оформлену програмку, рівнобіжно друкувати й українською мовою.

Побажання до наступної програми? — обов'язково включити також кіно, балет, театральний скеч, показ прозірок; якщо дозволять фінанси — проголосити наперед мистецькі конкурси й кілька грошевих нагород творчої молоді. Щодо вистав Лялькового Театру, то вони мали б бути постійною точкою Українського Фестивалю: від маленького театру розпочинається будова української культури знизу, від дитинства, а радість дітей є найбільшою нагородою для старших.

За новий рекорд відвідувачів — за 10,000 осіб!

Вже цей, Третій Український Фестиваль був вартий 100,000 глядачів.

Другого дня про нього чули через радіо з-за кордону в Україні. Тому, крім мистецького, таке свято української культури в Америці має ще й інше велике, важливе політичне значення.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є будучність, в нашій громаді Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу і вільному світі нового свідомого члена!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

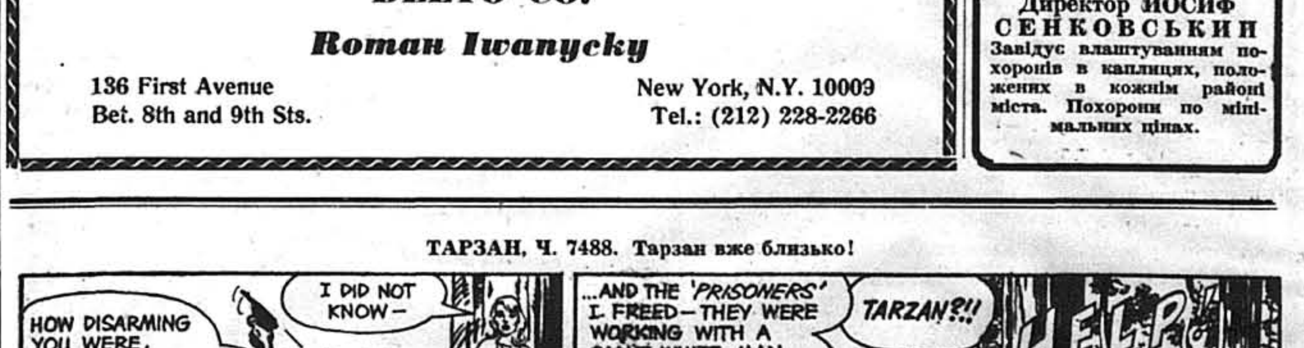
СУБОТА, 12-го ЧЕРВНЯ 1976 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 270 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі. На зборах будуть рішені важні справи. Проситься членство прибути і вирівняти вкладки. — Анна Струк, предс., П. Роїк, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 13-го ЧЕРВНЯ 1976 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд. о год. 10:30 ранку в залі церкви св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — І. Попович, предс., І. Жгута, кас., М. Бобечко, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7488. Тарзан вже близько!



Ви, пані Клейтон, були такою переконливою, що зуміли завести мене до Опару, де мені „дозволено" взяти все золото...

Я не знала...

...А ті „полонені", яких я звільнив... Вони співпрацювали з велетенським білим мужчиною, якого вони називали Тарзаном!

Тарзаном?!!
Рятуйте!!!
Джейн!